

relevant

geloof / kerk / mens / maatschappij
bisdom Antwerpen/september-oktober 2017

Op weg in vergeving

DE PASSIE KOMT
NAAR LIER

JONGEREN BEREIDEN
ZICH VOOR OP SYNODE

MISSIO VAART TEGEN
DE STROOM IN

DE BIECHTSTOEL, MEER
DAN EEN MAGIC BOX

› “De gelovigen geven de richting aan die onze Kerk uit moet gaan in de toekomst”, toont pastor Jos Kempnaers van Lint aan mgr. Johan Bonny. De bisschop ging op 21 juni zijn graffitiportret aan de buitenmuur van de kerk van Lint bewonderen. Een trotse pastoor Jos en zijn ploeg gaven tekst en uitleg bij het werk van kunstenaar Eli Frenken. “Het kunstwerk verbeeldt het verleden, het heden en de toekomst”, legt pastoor Jos uit. “Het werk is een ode aan pastoor Adriaan Eykens (links op het graffitiwerk) die in het begin van de negentiende eeuw ervoor ijverde om van het toenmalige Kontichse gehucht Lint een zelfstandige parochie te maken.” In 1842, dit jaar 175 jaar geleden, was het zover en dat viert de Lintse parochie Onze-Lieve-Vrouw Geboorte met tal van festiviteiten zoals dit kunstwerk en een tentoonstelling in de kerk. “Centraal staat het heden, met onze bisschop en paus Franciscus als inspirerende leiders. Zij worden omgeven door de gelovigen die in processie uit het verleden aangestapt komen en de richting aangeven. En dat is richting regenboog, symbool voor het verbond van God met mens.” De zwarte lijnen maken van het kunstwerk een heus graffiti-glasraam. “Dat is bewust gedaan”, weet pastor Jos. “Het is een verwijzing naar de glas-in-loodramen die onze kerk sieren.” Als de zon erin speelt, komen ze prachtig tot hun recht. Een ideaal fietsuitje, want de fietsenstalling is vlakbij. Onder het ‘alziend’ oog van al die goede herders is je fiets ongetwijfeld in goede handen.

INHOUD

Woord van de bisschop	3
Op weg in vergeving	4
Het Onzevader: een nieuwe kans	10

Uitneembare katern

1-8

DPR maakt huiswerk	12
Op weg naar de jongerensynode	13
Estafette: Martha Goolaerts	14
De kiosk	15
Doorkijk	16
Jongerenkatern	17
Was jij erbij?	18
Het voorval	20

COLOFON

Relevant, het diocesane magazine van het bisdom Antwerpen, verschijnt tweemaandelijks. Verantwoordelijk uitgever is Olivier Lins, Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen. Hoofdredactie: Ilse Van Halst
Redactieraad: Johan Govaerts, Martha Hoffenkamp, Ann Huber, Jan Kint, Olivier Lins, Rita Peeters, Thijs Van den Brande, Saskia van den Kieboom, Lea Verstricht
Redactie en abonnementen: *Relevant*, Groenenborgerlaan 149, 2020 Antwerpen, 03 287 35 83, relevant@bisdomantwerpen.be, www.relevant-bisdomantwerpen.be.
Een jaarabonnement kost 20 euro. Jongeren betalen 10 euro. Abonnees in het buitenland betalen 40 euro. Een steunabonnement kost 50 euro. Abonneren kan op IBAN: BE45 7350 3165 1589, BIC: KREDBEBB van vzw Bisdom Antwerpen – *Relevant* met duidelijke vermelding van naam en adres voor wie het abonnement bestemd is.

› Het multimediaal spektakel 'De Passie' komt naar Lier. Afspraak op 24 maart op de Grote Markt. Lees meer in onze speciale katern **blz. 1-8**

© Frank Bahmüller

Sorry! Sorry! Sorry!

Sorry is een nagenoeg betekenisloos stopwoord geworden. We gebruiken het te pas en te onpas, in een samenleving die zich vaak hard en onverbiddelijk opstelt. Er moet immers streng worden opgetreden tegen het kwaad. Maar moet er niet evenzeer ruimte zijn voor barmhartigheid en vergeving?

Ook in de Bijbel lezen we hoe God zich voortdurend kwaad maakt over het kwaad, maar daar evenmin heeft rechtvaardigheid het laatste woord, wel de barmhartigheid. Vraagt God niet om rechtvaardig te zijn tot in het derde en vierde geslacht, maar barmhartig tot in het duizendste? Die goddelijke barmhartigheid jegens ons roept ook ons op om de ander barmhartig te bejegenen. Vergeving is daarvan een aspect. In ons dossier diepen we uit wat de bede uit het Onzevader 'vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren' vandaag kan betekenen voor gezinnen.

Verder hebben we in een speciale katern uitgebreid aandacht voor *De Passie*. Op 24 maart komt dit multimediaal spektakel naar Lier. *Relevant* legt zijn oor al te luisteren bij de initiatiefnemers, de regisseur, de deelnemers en her en der in Lier. Momenteel is het nog stil met betrekking tot de jongerensynode in oktober 2018, maar zelf leggen jongeren nu al de basis voor wat dan besproken zal worden. Ook in jouw parochie, school, vereniging ... kunnen ze mee brainstormen. *Relevant* zet je op weg. En de oktobermaand is missiemaand. Missiezuster Martha Goolaerts wordt contactpersoon in ons bisdom voor Missio Vlaanderen.

Bij dit nummer vind je een affiche als aanloop naar de abonnementscampagne voor 2018. Als abonnee krijg je in het volgende nummer een overschrijvingsformulier. Je hoeft dus niets speciaals te doen. Of toch, in dit fake news en twitter-tijdperk kun je 'relevant' zijn door deze affiche op te hangen. Verspreid je de boodschap verder?

Ilse Van Halst

© Ise Van Halst

ZELFKLEVERS

Schulden zijn als zelfklevers: ze blijven vanzelf plakken. Eenmaal gekleefd, kun je ze nog moeilijk verwijderen. Ze lossen niet meer. Je blijft ermee rondlopen. Bovendien plakken schulden vaak op een plaats waar je niet makkelijk bij kunt. Je zou die schuld wel willen wegnemen, maar je armen zijn te kort. Schulden kunnen zichzelf niet opheffen. Vraag het aan wie financiële schulden maakte en ze niet kan afbetalen. Of aan wie een ongeval veroorzaakte en met een slepend schuldgevoel verder moet. Of aan wie een relatie verbrak en de ander sindsdien niet meer onder ogen durft te komen. Of aan wie ten onrechte beschuldigd wordt van feiten die anders verliepen dan de media of de publieke opinie ze voorstelt. Of aan wie zijn fout inziet en betreurt, maar niet meer uit de donkere schaduw van zijn schuldbesef wegraakt. Niets is taaiër dan echte of vermeende schulden te moeten dragen. Ze maken je afhankelijk. Ze zetten je te kijk.

Hoe ga je om met de schuld van iemand anders? Het is geen gemakkelijke vraag. Zeker niet wanneer iemand je onrecht heeft aangedaan of diep heeft gekwetst. Het is een moeilijke

tweestrijd tussen verharding en toenadering, tussen emotie en redelijkheid, tussen liefde en haat, tussen rechtvaardigheid en barmhartigheid, tussen willen en kunnen, tussen nu en later, tussen ik en jij. Hoeveel menselijke dramatiek gaat niet over deze tweestrijd? Niet alleen in literatuur, theater of film komt ze aan bod, het dagelijkse leven staat er bol van. Zodra mensen durven te vertellen wat hen blij of triestig stemt, komen schuldverhalen naar boven.

Onmiddellijk na de bede 'Geef ons heden ons dagelijks brood' brengt Jezus in het Onzevader een bede om vergeving ter sprake. Alsof het bijvoeglijk naamwoord 'dagelijks' doorloopt van brood naar vergeving. Zo dagelijks als we brood nodig hebben, zo dagelijks hebben we vergeving nodig.

Is vergeving dan de eerste of enige manier om met schuld om te gaan? Niet steeds en niet meteen. Er zijn schulden die je kunt herschikken of spreiden in de tijd. Er zijn schulden waarvoor je een bemiddelaar kunt inschakelen, of een nieuwe afspraak kunt maken. Er zijn schulden die een tijdlang moeten rusten vooraleer je ze

kunt bespreken of verwerken. Schulden vergeven is een volgende stap, wanneer het eerste verdriet is geleden of de ergste kwetsuren zijn genezen. Met echte vergeving is tijd gemoeid.

Er is ook vergeving die we enkel aan God kunnen vragen. Voor schuld in het groot, bijvoorbeeld. Aan wie kunnen wij om vergeving vragen voor de honderdduizenden slachtoffers van de opeenvolgende oorlogen in het Midden-Oosten? Of voor de alarmerende stijging van de armoede in Afrika? Of voor de teloorgang van het leefmilieu? Niemand gaat hierbij vrijuit. Het sociaal passief van ons collectief menselijk handelen is ijzingwekkend groot. Alleen God kan de omvang van zulke schulden overzien.

Ook met schuld in het klein kunnen we bij God terecht. Aan wie kan ik om vergeving vragen voor woorden die ik niet meende, voor intenties die ik verborg, voor kwetsuren die ik een ander heb aangedaan, voor het goede dat ik naliet te doen? Het lijkt klein en onbelangrijk, maar het laat me niet los. Het blijft aan me kleven. Het heeft met mijn dagelijks leven te maken. Alleen God ziet deze schulden in hun ware proportie en betekenis. Hij neemt ze mee in het fijne net van zijn barmhartigheid.

In het groot of in het klein: er is vergeving die alleen van God kan komen. Zijn barmhartigheid is geen wondermiddel. Ze is geen oppervlakkige spic en span. Ze werkt in de diepte. Ze ontbindt de plakkerige lijm waarmee schulden aan ons kleven en schept ruimte voor nieuwe vrijheid. Ze haalt de echte mens in ons opnieuw naar boven. Jezus ontmoeten heeft tot op vandaag met deze bevrijding te maken.

+ Johan Bonny

© Yordi Stoffe

➤ Op 14 juni toastten mgr. Bonny, de curia en het personeel van het bisschopshuis op het zestigjarig priesterjubiläum van mgr. Paul Van den Berghe. Twee weken later was er al terug reden tot feest. Dan werden de gouden jubilarissen gevierd.

OP WEG IN VERGEVING

WIJ WERDEN GERAAKT DOOR EEN LIEFDE DIE VOORAFGAAT AAN ONS EIGEN HANDELEN, DIE ALTIJD EEN NIEUWE KANS GEEFT, BEMOEDIGT EN VOORUITHELPT (AL 108)

GODS LIEFDE ALS HUIS-, TUIN- EN KEUKENSPIRITUALITEIT

Het oudere echtpaar zit hand in hand, de vingers in elkaar verstrengeld. De gouden ringen glanzen. Vandaag zijn Magda en Bert vijftig jaar getrouwd, en de reporter wil weten wat hun geheim is. Er valt een stilte. Ze kijken elkaar even aan. “Mijnheer,” zegt de vrouw dan beslist, “ge moet elkaar veel kunnen vergeven.” Is het zo eenvoudig? Is ‘vergeving’ wat koppels en families samenhoudt? Natuurlijk moeten we elkaar verdragen en vergeven. En natuurlijk heeft elke moeder, vader, zoon, dochter, broer, zus haar of zijn onhebbelijkheden. Maar wat als het onrecht groot is? Wat als het kwetsende gedrag zich telkens opnieuw herhaalt? Wat als de herinnering aan de pijn blijft overheersen? Wat als vergeven eenvoudigweg niet lukt?

Katie Velghe

Interdiocesane Dienst voor Gezinspastoraal

Wat is vergeving?

Het woord ‘vergeving’ gaat gebukt onder eeuwenoude lagen van betekenissen. Veel betekenissen bevatten een kern van waarheid, maar gaan voorbij aan de essentie.

Zo werd ‘vergeving’ lang opgelegd als een christenplicht. En het klopt dat vergeving in het hart van ons christelijk geloof staat. Niet voor niets plaatst Jezus de bede om vergeving meteen na de vraag om dagelijks brood. Zonder brood en vergeving kunnen we niet samenleven. Zonder brood en vergeving kunnen we niet leven. Als we vergeving echter benaderen als een morele plicht, maken we er een prestatie van. In de worsteling om niet te falen, is er weinig ruimte voor de genade van vergeving.

Een weg in vergeving

Jean Monbourquette (1933-2011), een Canadees priester en psycholoog, ontmoette in zijn spreekkamer mensen die niet alleen de pijn van geleden onrecht – vaak in familiale kring – met zich meedroegen, maar zich ook nog eens mislukt voelden als christen. Ze leden onder hun wrokkige gevoelens, of onder hun onvermogen om een relatie verder te zetten. Ze wisten dat ze ‘moesten’ vergeven, maar konden het niet.

Monbourquette ging met hen op zoek naar een ander soort vergeving: een vergeving die, net zoals in het verhaal van Jezus en de lamme (Lucas 5, 17-26), voortvloeide uit een ontmoeting met Hem. Een vergeving die hand in hand ging met genezing¹. Zijn inzichten bundelde hij in twaalf stappen op weg in vergeving. Wereldwijd volgden mensen sindsdien deze stappen individueel of in groep.

We belichten vier aspecten: de basisbeslissing, de zorg voor de wonde, de beslissing over hoe het verder moet met de relatie en het zich openstellen voor de genade van vergeving.

➔ De basisbeslissing: Besluiten je niet te wreken en een einde maken aan het onrecht

Bij ‘wraak’ denken we aan *Ben-Hur* of *Gladiator*, en niet aan ons dagelijks gezinsleven. Toch is het voor elke mens een natuurlijke reactie om ‘iets betaald te zetten’. Zulke wraaknemingen nemen vaak een subtiele vorm aan. Zelfs door iets niet te doen – geen knuffel geven, geen geïnteresseerde vraag stellen, of gewoon niet vrolijk zijn – kun je passief wraak nemen.

Pas wanneer je je bewust wordt van de vele, kleine wraaknemingen in het gezinsleven, kun je ervoor kiezen je niet meer te wreken. Je voegt dan geen onrecht meer toe, al voel je je nog boos op de partner die ‘steeds’ te laat komt of je ‘nooit’ laat uitspreken, tegenover de tiener die ‘nooit’ iets opruimt of het kind dat ‘alle’ aandacht opslorpt.

Dit wilsbesluit gaat hand in hand met het tweede deel van de basisbeslissing: stappen zetten om een einde te maken aan het onrecht, voor zover dat mogelijk is. Veel christenen denken dat ‘vergeven’ betekent dat ze niet mogen opkomen voor een rechtvaardiger samenleven. Als een kind besluit om geen wraak te nemen op ouders die hem vernederen, is het nochtans belangrijk dat het tegelijk opkomt voor zichzelf. Als iemand besluit zich niet te wreken op een partner die gelogen heeft, moet hij of zij tegelijk stappen zetten om die onoprechte communicatie stop te zetten.

De grens tussen ‘een einde maken aan onrecht’ en ‘je wreken’ is soms heel dun, maar het verschil tussen beide dynamieken is heel voelbaar. Wie het onrecht een halt

© Liesbeth Pulinx

© Ilse Van Halst

toeroept, reageert tegen een daad. De woede ebt weg wanneer dingen zijn rechtgezet. Wie de weg van de wraak gaat, kiest voor een, soms verborgen, vijandschap tegenover een persoon. Zonder deze dubbele basisbeslissing is 'vergeven' dweilen met de kraan open: er komt steeds meer onrecht bij.

➔ De wonde verzorgen

Stel je voor: een kind komt binnen met een kapotte knie, huilend omdat iemand het geduwd heeft. Niemand zal dat kind meteen terug de straat op sturen om zich te verzoenen met de speelmakker en verder te spelen. Eerst wordt er getroost en de wonde wordt verzorgd.

Ook innerlijke wonden moeten worden verzorgd. Wie gekwetst werd, heeft een luisterend oor en een paar troostende armen nodig, meer dan een analyse van de situatie of de raad om snel weer de plooiën glad te strijken. 'Zand erover', is geen goed idee, en al zeker niet wanneer de wonde open ligt.

➔ De eindbeslissing: De relatie stopzetten of samen verdergaan

Natuurlijk is verzoening de diepste bestemming van vergeving. De partners geven elkaar een nieuwe kans. Broers of zussen begrijpen elkaar beter en trekken weer graag op. De herinnering aan de kwetsuur vervaagt.

Maar soms kan een relatie niet verdergezet worden. De mishandelende ouder is intussen overleden. De voormalige partner heeft geen spijt en is nog steeds gewelddadig. Het volwasen kind wil geen contact meer. Of de persoon die wil vergeven, blijft opbotsen tegen eigen

emotionele grenzen. Vergeving en verzoening blijken soms een mooi maar onhaalbaar ideaal. Misschien kan de relatie voor een stuk hersteld worden, maar een deel van het leven als familie is en blijft gebroken. Welke familie kent die ervaring niet, op een of andere manier, op een of ander moment? Heeft het gebroken zijn dan het laatste woord?

➔ De genade van vergeving

Jezus was steeds te vinden aan de zijde van mensen die op een of andere manier gebroken waren. Hij heelde en gaf hoop. Hij maakte Gods liefde zichtbaar en voelbaar. En de enige manier waarop volmaakte liefde vorm kan krijgen in een onvolmaakte wereld is als vergeving.

Waar dit gebeurt, groeit Kerk. Gods liefde wordt zomaar aangeboden in een verzoeningsgesprek. Verhalen over Gods liefde worden verteld en doorgegeven. Er ontstaan diaconale initiatieven zoals lotgenotengroepen, werkingen na scheiding, rouwgroepen, groepgroepen in vergeving²...

"Wat wij vergeving noemen, is onze ontdekking dat God ons al die tijd graag is blijven zien"³, stelt de benedictijnse monnik John Main. Het is niet gemakkelijk om die hoge gedachte te vertalen naar een huis-, tuin- en keukenspiritualiteit. Vaak hebben mensen veel baat bij kleine, nieuwe gewoontes, zoals het dagelijks opschrijven van een paar sporen van God in hun leven. Dat zijn dan heel gewone dingen, zoals de geur van vers gemaaid gras, het onverwacht telefoontje van een vriend, een liedje op de radio.

Maar er is meer. Wie zich voor dit liefdeswerk inzet, ervaart dat hij of zij meer krijgt dan geeft. Mensen die hulp zoeken in hun

gebrokenheid, worden soms gidsen. De begeleiders luisteren en leren en nemen schatten mee voor het eigen (gezins)leven.

Hoe kunnen we dit begrijpen? Het loopt als een rode draad door het Evangelie. Jezus noemt treurende "gelukkig" (Matteüs 5, 4). Hij stelt dat er geen schuld was bij een gebroken mens of zijn ouders, maar dat "Gods werk door hem zichtbaar moet worden" (Johannes 9, 3). De Verrezene toont zijn wonden.

Kan het zijn dat het licht binnenkomt, precies waar mensen het meest gebroken zijn? Dat waar liefde gebroken werd, nog meer liefde kan stromen, naar binnen en naar buiten? Wanneer dit enkel gezegd wordt, is het een onbegrijpelijke en zelfs onverdraaglijke boodschap. Wanneer het beleefd wordt, verandert alles.

Als de weg in vergeving lijkt dood te lopen, als verzoening onmogelijk is, rest enkel de bron van vergeving en verzoening. Wanneer we zelf de weg niet kunnen gaan, kunnen we nog steeds gaan zitten, heel dicht bij de Bron.

<http://www.gezinspastoraal.be/page/vergeving/>

- 1 J. MONBOURQUETTE, *Hoe vergeven? Vergeven om te genezen. Genezen om te vergeven*, Averbode, Altiora, 2001.
- 2 Een aantal gezinspastorale initiatieven vind je via <http://www.gezinspastoraal.be/page/activiteitenkalender/>
- 3 J. MAIN, *Moment of Christ*, New York, Crossroad, 1984.

BLOEMEN VAN VERZOENING

Als zogeheten tralietrotter liet Jan De Cock, auteur van ‘Hotel Prison’ en ‘Hotel Pardon’, zich vrijwillig opsluiten in gevangenissen over de hele wereld. Enerzijds om het verhaal van daders te horen, anderzijds om te pleiten voor meer menswaardigheid in de gevangenissen. Hij sprak vele daders en hoorde hoe ze vaak worstelen met een groot schuldgevoel en de gedachte dat straf geen oplossing is. Tussendoor ontmoette hij Hilde Van Geel. Haar zus werd vermoord. Ook Hilde worstelde. Zo belandde Jan bij het verhaal van slachtoffers. Stilaan groeide het inzicht dat de enige weg naar werkelijke heling, zowel voor slachtoffer als dader, de weg van verzoening is.

Saskia van den Kieboom

Samen met Hilde richtte Jan de organisatie Within-Without-Walls op, die een dialoog op gang wil brengen tussen daders en slachtoffers. “Alleen via verzoening kan er werkelijk herstel plaatsvinden en vanuit dat herstel groeit verdere verzoening”, stelt Jan overtuigd. “Zowel dader als slachtoffer hebben daar baat bij. Beiden gaan opnieuw sterker in het leven staan. Zo is verzoening een proces dat nooit af is.”

Jan beseft dat verzoening niet vanzelfsprekend is. “Het is vaak een proces van jaren”, weet hij. “Soms willen mensen zich wel verzoenen, maar kunnen ze het echt niet.” Het is geen makkelijke evenwichtsoefening: de diepe pijn ervaren als

slachtoffer, maar tegelijk ook barmhartig zijn. Of als dader worstelen met schuld, misdaad en straf, maar tegelijk in dialoog treden met je slachtoffer dat je zoveel pijn en verdriet bezorgde. “Tijd is daarbij de beste bondgenoot”, meent Jan. “Scherpe kantjes slijten soms vanzelf, maar toch kan de pijn soms diep snijden. Het is dan moeilijk om iedere dag opnieuw te kiezen om niet het pad van de haat in te slaan. Het lijkt haast een onmogelijke opdracht. Toch is het de enige weg die levensgevend is. Toch vinden mensen op den duur een zekere vrede wanneer ze het moeilijke pad van verzoening kiezen.”

Jan en Hilde geven lezingen en werken op abdiweekenden met mensen aan verzoening. Zo trok Jan op driedaagse naar Averbode met de gasten van ‘t Vlot en Jambo, twee organisaties die zich inzetten voor mensen in de rand in Antwerpen. Het thema ‘verzoening’ is absoluut niet gemakkelijk voor hen, maar houdt hen wel sterk bezig. Sommigen maakten ooit fouten en belandden in de gevangenis, anderen werden slachtoffer, soms zijn ze beide.

In Averbode kreeg elke gast een vrijwilliger als buddy, maar had elke vrijwilliger tegelijk een gast als buddy. Gelijkwaardigheid stond centraal. En dat werkte! Meteen bij het begin werden de duo's eropuit gestuurd om in de natuur symbolen voor pijn en kwetsuur te zoeken. Een gebroken tak, een geknakte bloem, een steen ... Deze symbolen werden verzameld en naast elkaar gelegd. Wie wilde, kon er iets over vertellen. Ieder op zijn tempo. Wie deed mij pijn, maar ook wie heb ik pijn gedaan.

Zo getuigde een van de deelnemers: “Ik heb drie bloemetjes. Een voor de mensen die ik heb pijn gedaan. Een voor de mensen die mij hebben pijn gedaan en een voor alle anderen, want iedereen deed pijn en iedereen werd pijn gedaan.”

Op 17 mei gaf Jan De Cock een lezing voor de leerlingen van de derde graad in het Vita-et-Paxcollege in Schoten. De leerlingen hadden zich voorbereid tijdens de les en waren paraat met een waslijst vragen, zowel nieuwsgierige als kritische. Hoe zijn de leefomstandigheden achter tralies? Hoe beoordeel je ons strafsysteem? Hoe ‘moeten’ we omgaan met ‘misdadigers’ en wat met ‘een tweede kans’ en vergeving? Godsdienstleerkracht Hilde Vercruyssen blijkt tevreden terug: “De verhalen over contacten tussen daders en slachtoffers en de getuigenissen over vergeving verrasten ons en zetten ons aan het denken. ‘Knap was dat, die getuigenissen over vergeving. Maar ik weet niet of ik dat zou kunnen!’, klonk her en der. Niet dat we er in het klasgesprek uit zijn geraakt. Maar positieve inzichten van anderen helpen ons wel op weg.”

Voor sommigen was verzoening nog een brug te ver, anderen waren al aarzelend deze weg ingeslagen. Het is een keuze die niet geforceerd kan worden. Mensen groeien ernaartoe en dat vraagt tijd, veel tijd soms. Met veel respect en zorgzaamheid met kwetsuren omgaan is dan ook een eerste stap van een proces dat nooit af is.

De driedaagse werd afgesloten met een staptocht van Averbode naar Scherpenheuvel. Onderweg plukte de deelnemer nog wat bloemen om bij Maria te leggen. De drie gebroken bloemen werden verwerkt in het boeket. “Zo heb ik toch iets van al die pijn hier achter kunnen laten.”

“WIJ KREGEN LEVENSLANG, DE DADER OOK”

Elk jaar op 1 juni – de dag van het ongeval – herdenkt de familie Vandervorst-Van Camp Veerle. “Op die dag ‘klinken’ we op Veerle, zoals bij haar verjaardag in oktober. Dat is een vast ritueel, dat moeilijk blijft maar tegelijk deugd doet”, vertelt Riet Van Camp, tot voor kort actief als parochieassistente in de rouwbegeleiding in Kapellen.

Elf jaar na het verkeersongeval waarin Veerle het leven liet, zijn voor Riet en Ludo de scherpe kanten eraf, al blijft het gemis zwaar. “Ik vergelijk het met een huis waarin een muur gesloopt is. Ondertussen hebben we het gebouw gestut en de muur opnieuw opgetrokken, maar het blijft wat wankel ... Enkele weken voor de verjaardag van haar overlijden of geboorte, lopen we soms ‘ambetant’ rond. Dan knipoogt de een naar de ander, als om te zeggen: ‘Ik weet het. Ze zit in de weg, hé.’”

De waaromvraag heeft Riet nooit gesteld. “Als dit ooit een zin moet krijgen – want het gebeuren zelf is totaal zinloos – dan zal het in mijn werk zijn. In de manier waarop ik naar mensen ga, hen nabij ben in hun verdriet, een uitvaart regel.” Na het ongeval spookten heel wat vragen door de hoofden van Riet en Ludo. “De chauffeur reed tegen negentig kilometer per uur in op een file. Waarom heeft hij die file niet gezien?”, vertelt Riet. “Dat moet je leren loslaten, net zoals andere vragen: Wat was zij aan het doen? Heeft ze het zien aankomen?”

Riet en Ludo hebben de dader, een vrachtwagenchauffeur, nooit ontmoet. Riet stelde zich wel vragen: “Moest die man de dag na het ongeval meteen terug aan de slag? Inderdaad, zo bleek. Dat leek me verschrikkelijk. Hoe doe je dat zonder opvang?” Ze vervolgt: “In de rechtbank bekvechten advocaten en magistraten over de vraag: ‘Wie was in zijn recht?’ Pas op het einde richtten ze zich tot ons, als familie van het slachtoffer, met de vraag: ‘Wil iemand hier nog iets aan toevoegen?’ Daarop vroeg ik hoe het met de chauffeur was en of hij begeleid werd? Men heeft dat genoteerd, meer niet ...” Ze pleit sterk voor een betere omkadering van daders in ons

➤ Riet Van Camp

rechtssysteem: “Voor mij hoeft hij de gevangenis niet in. Daarmee krijgen wij Veerle niet terug. Je moet je ook afvragen wat de dader nodig heeft. Wij hebben levenslang gekregen, maar hij óók. Als je een beetje geweten hebt, dan is zo’n ongeval iets wat je heel je leven meedraagt.”

In de Bijbel lezen we dat we elkaar ‘tot zeventigmaal zeven keer’ (Matteüs 18, 22) moeten vergeven. Maar hoe doe je dat? “In het begin is dat een lastige kwestie. Zonder persoonlijk contact kon ik geen vergeving uitspreken, ook al wist ik dat hij het niet opzettelijk gedaan had. Ik ben zelf ook wel eens afgeleid in het verkeer.” Het is niet vanzelfsprekend voor slachtoffers om in de huid van de dader te kruipen. Het lukte Riet wonderwel. Ze legt uit waarom: “Wij konden altijd bij iedereen terecht als het even niet ging. Maar hoe doe je dat als je er alleen voor staat? Hoe kom je met zo’n daad in het reine?” Soms zou ze graag in het hoofd van de dader kunnen kijken. En haar ‘vergeving’ zou klinken als een meelevende vraag: “Jij hebt ook wat meegemaakt, hé ...”

Johan Govaerts

➤ In een afgeschermd hoek in de Sint-Antoniuskapel in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal kun je elke dag terecht om te biechten van 15 tot 15.30 uur.

DE BIECHT HOREN

“Wordt er nog gebiecht vandaag?”, vroeg een collega aan pastoor Luc Donckers, godsdienstleerkracht en aalmoezenier in een woon-zorgcentrum. “Er ligt iets op mijn lever. Kan ik daar met jou over spreken? Is dat dan biechten? En waar kan dat?”

“Dat kan. Dat is inderdaad biechten”, bevestigde Luc. “En nee, dat hoeft niet in een biechtstoel. Dat kan op elke plek waar we niet gestoord worden, desnoods in het poetshok.”

Het sacrament van de biecht, ook sacrament van de verzoening genoemd, is zodanig naar de achtergrond verdwenen, dat velen denken dat het afgeschaft is, meent Luc. “Een hele generatie katholieken werd verkeerd opgevoed. Ze denken dat biechten niet langer nodig is en dat ze zich rechtstreeks tot God

kunnen richten, zonder tussenpersoon. Maar een biechtvader luistert wel, geeft raad en spreekt de absolutie uit, waaraan een gelovige nood heeft.”

Met het Jubeljaar van de Barmhartigheid bracht paus Franciscus dit sacrament terug onder de aandacht. Ook in onze kathedraal was er toen elke dag biechtgelegenheid. Dat aanbod kende zo’n succes, dat het vandaag wordt voortgezet. Elke dag van drie uur tot half vier, voor de viering, is er een priester aanwezig. “Opmerkelijk veel jongeren komen biechten. Heel wat mensen die gebiecht hebben, soms na lang aarzelen, soms voor de eerste keer, komen terug, omdat het hen deugd deed”, weet Luc als biechtvader in de kathedraal uit ervaring. “Biechten is een uit handen geven, vanuit het geloof dat iemand

ALS LIEFDE EEN KRUIS WORDT ...

'Dit moet ophouden', dacht ik. Jaren geleden werd een vriendin geregeld door haar man geslagen. Toen ze niet meer thuis durfde te blijven, logeerde zij met haar jongste kind tijdelijk bij ons. Hier was geen sprake van een huwelijk waarbij de wederzijdse liefde en trouw Gods liefde voor de wereld en Jezus' trouw aan zijn Kerk verbeeldt. Dit was een vorm van gevangenschap. Mijn echtgenote en ik waren bang dat haar man opnieuw beterschap zou beloven, zij hem dan zou vergeven en alles weer verder zou gaan.

Het is voor een kerkelijk document uniek dat de apostolische exhortatie *Amoris laetitia* uitvoerig aandacht besteedt aan de mogelijke perversiteit van de huwelijksgemeenschap (AL 153-157). De ander manipuleren, onderwerpen, gebruiken als middel tot seksuele bevrediging en/of behandelen als verlengstuk van zichzelf: het document erkent dat het bestaat en maakt duidelijk dat dat in strijd is met de liefde voor elkaar die het huwelijk fundeert.

Rest de vraag of de verdraaiing van wederzijdse, elkaar dragende liefde in dwang, intimidatie en chantage niet de grondslag van het huwelijk zelf aantast. Kan een huwelijk een gevangenis worden, waarbij het verlangen hieraan te ontsnappen niet alleen begrijpelijk en vergeeflijk is, maar een verbreking zelfs goed, nodig én geboden?

Kerkrechtelijk kan een huwelijk enkel nietig worden verklaard als er bij de sluiting iets ontbrak. Maar leert de ervaring niet dat een uit liefde aangegaan huwelijk kan verworden tot een kluwen van minachting en manipulatie, van pijn en woede, van angst en onvermogen? Moet, wil er ooit opnieuw respectvolle liefde mogelijk zijn, dat kluwen niet koste wat het kost worden ontward?

In hun pastorale brief in antwoord op *Amoris laetitia* dringen de Belgische bisschoppen aan op zorg vanuit de kerkgemeenschap voor de huwelijksgemeenschap van gelovigen. Dat is des te belangrijker waar een huwelijk in moeilijkheden verkeert, onder druk staat, geleidelijk afglijdt naar aan een kluwen van gevangenschap of het mogelijkst al is. Belangrijk hierbij lijkt het ondersteunen vanuit de Kerk van de onderscheiding door de gehuwden van wat onder gegeven omstandigheden gebeuren kan en moet gedaan worden.

zich om jou bekommert. Daaruit putten mensen troost en kracht om een nieuwe start te maken."

Was biechten vroeger een verplicht nummer of formaliteit, dan omschrijft Luc de biecht vandaag veeleer als een gesprek, soms wel een uur lang. "Achteraf hoor ik geregeld de verzuchting: 'Oef, ik ben het kwijt. Ik heb het mogen zeggen. Ik ben zo blij dat iemand naar mij geluisterd heeft.' Mensen hebben vandaag meer dan ooit nood aan iemand die luistert. Daarom spreken we ook over de biecht 'horen'."

Na lang aarzelen kwam een vrouw biechten. Ze weende van het begin tot het einde. Ik luisterde, zei nu eens 'ach zo', dan weer

'neen' of 'ja 'en probeerde wat raad te geven in de aard van 'misschien kunt u eens zus proberen of eerder zo ...' Een week later kwam ze terug, met een fles rode wijn als dank. "Ik heb me nog nooit zo goed gevoeld, omdat u naar me geluisterd hebt. Het is alsof er een zware last van mijn schouders is gevallen."

Net als op tal van andere plekken vindt het biechtgesprek in de kathedraal niet langer plaats in de traditionele biechtstoel, maar in een stille afgeschermd hoek. Luc stelt de biechteling eerst op zijn gemak: "Welkom, ik ben blij dat ik je mag ontvangen. Eigenlijk is het Onze-Lieve-Heer die jou ontvangt." Vervolgens

vertelt de biechteling. Luc luistert, vraagt soms verduidelijking, geeft raad. "Dan moet ik een penitentie uitspreken. 'Het feit dat je hier bent, is al een penitentie op zich', zeg ik doorgaans. Want het is niet gemakkelijk om aan een vreemde te zeggen wat je verkeerd deed. Dan nodig ik de ander uit om nog een of meerdere onzeverders of weesgegroetjes te bidden. 'Bid zoveel je nodig acht, maar doe dat niet met je verstand, maar vanuit het hart, want bidden is beminnen.' Dan spreek ik de formule van de absolute uit en besluit ik het gesprek met een welgemeend 'proficiat'."

Ilse Van Halst

› Erik Borgman

Soms leidt dit tot herstel van een relatie en vergeving van begane misstappen. Soms leidt het ertoe dat de gehuwden uit elkaar gaan en hun levens gescheiden voortzetten. Dat zij elkaar deze voortgang van het leven gunnen, is dan de nieuwe gestalte van hun liefde en hun trouw, en de vorm van vergeving van wat hen is aangedaan. 'Voor zover het aan mij ligt, mag je verder met je leven', is de boodschap.

Natuurlijk is het fantastisch wanneer mensen, die in een ontspoorde relatie gevangen waren, ertoe kunnen komen om zich te verzoenen met wat gebeurde, en om elkaar en zichzelf niet langer iets te verwijten. Vanzelf gaat dit niet. Er zal flink wat tijd moeten verstrijken en vaak zal het zo ver niet komen. God kan vergeven wat menselijk gesproken 'onvergeefbaar' is. In de ruimte die zo ontstaat, kunnen mensen elkaar, en zo zichzelf, de ruimte geven om verder te gaan met het leven.

Erik Borgman

Op 3 oktober spreekt Erik Borgman voor beroepspastores in de Kempen over 'Kun jij de tekenen van de tijd beoordelen? Hoe kan de Kerk hierop inspelen?'

Plaats: De Ster in Arendonk. Toegang: gratis.

Inschrijven bij vicariaat.kempen@bisdomantwerpen.be of 03 312 55 15.

EEN SCHONE LEI

WAT BIDDEN WIJ IN HET ONZEVADER?

“Heer, leer ons bidden”, vroegen de leerlingen aan Jezus (Lucas 11, 1). Hij leerde hun het Onzevader. Zij gaven het door aan de volgende generatie christenen. En zo ging het door, van generatie op generatie, tot op vandaag. De tekst van dit Gebed des Heren klinkt ons vertrouwd in de oren. We bidden het zonder erbij na te hoeven denken. De nieuwe vertaling van het Onzevader biedt ons een uitgelezen kans om weer stil te staan bij de betekenis van de verschillende bedes. Wat zeggen we als we bidden zoals Jezus het ons leerde? De vijfde bede **‘Vergeef ons onze schulden zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren’ bestaat uit twee delen. Wat linkt deze delen aan elkaar?**

Myriam Smits

De vijfde bede van het Onzevader is bijzonder. Het bijzondere is niet zozeer te vinden in de twee delen. Ook in het eerste deel van het Onzevader was er al een bede waar twee delen door het woordje ‘zoals’ met elkaar verbonden werden: ‘Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel’. De vijfde bede is bijzonder omdat het de enige bede in het Onzevader is waarbij Jezus een nadere toelichting geeft. Blijkbaar gaat het in deze bede om iets belangrijks. Waarop richt Jezus met deze bijkomende uitleg onze aandacht? Het is de moeite waard om dat nader te onderzoeken.

Toelichting

Meteen na het Onzevader geeft Jezus de volgende woorden mee aan zijn leerlingen:

“Want als jullie de mensen hun overtredingen vergeven, zal je hemelse Vader ook jullie vergeven. Maar als jullie de mensen niet vergeven, zal je Vader jullie overtredingen ook niet vergeven” (Matteüs 6, 14-15).

Hiermee herneemt Jezus het thema van de vijfde bede. Als je deze toelichting leest, dan krijg je de indruk dat je je eerst vergevingsgezind moet opstellen tegenover je medemensen vooraleer je zelf vergiffenis zult ontvangen. Is dat de boodschap? Hangt het van onze eigen verdienste af of wij vergeving zullen krijgen? Een tekst in het evangelie van Lucas leert ons dat God vergiffenis schenkt zonder dat we daar iets voor hoeven te doen:

“Een geldschieter had twee schuldenaars. De een was hem vijfhonderd denariën schuldig, de ander vijftig. Ze konden het geen van beiden terugbetalen, en daarom schonk hij het hun. Wie van hen zal nu het meest van hem houden?” (Lucas 7, 41-42).

Het moge duidelijk zijn dat de geldschieter in het verhaal verwijst naar God. De schuldenaars zijn niet bij machte om hun schulden terug te betalen en toch schenkt de geldschieter hun schulden kwijt. Dat het niet om onze verdienste gaat, blijkt ook uit het verhaal van de onnutte knechten:

“Stel, iemand van jullie heeft een slaaf die ploegt of het vee hoedt. Zal hij hem, als hij thuiskomt van het land, zeggen: ‘Kom meteen aan tafel?’ Nee, hij zal hem veeleer zeggen: ‘Maak het eten voor mij klaar, omgord je en bedien me, en als ik klaar ben met eten en drinken, dan kun jij gaan eten en drinken.’ Hij bedankt de slaaf toch niet omdat hij heeft

gedaan wat hem werd opgedragen? Zo moeten ook jullie zeggen, als je alles hebt gedaan wat je werd opgedragen: ‘Wij zijn maar slaven; we hebben gedaan wat we moesten doen.’” (Lucas 17, 7-10).

In deze les aan zijn leerlingen maakt Jezus ons het volgende duidelijk: als we doen wat tot onze opdracht behoort, doen we niets uitzonderlijks. We doen datgene wat van ons verwacht wordt. Enkele verzen vóór de hierboven geciteerde tekst zegt Jezus tot zijn leerlingen:

“Kijk goed uit! Als je broeder zondigt, wijs hem dan terecht, en als hij zich bekeert, vergeef hem dan. Als hij zevenmaal op een dag tegen je zou zondigen en zevenmaal tegen je komt zeggen: ‘Ik heb er spijt van’, dan moet je hem vergeven” (Lucas 17, 3-4).

Vergeven aan de mens die ons iets heeft misdaan, is niets uitzonderlijks. Vergeven aan onze schuldenaren is onlosmakelijk verbonden met het leerling van Jezus zijn. Het blijkt ook uit de vraag die Petrus aan Jezus stelt:

“Toen kwam Petrus bij Hem en zei: ‘Heer, hoe vaak moet ik mijn broeder vergeven als hij mij iets misdoet? Tot zeven keer toe?’ Jezus zei hem: ‘Niet tot zeven keer toe, zeg ik je, maar tot zeventigmaal zeven keer toe.’” (Matteüs 18, 21-22).

God schenkt ons vergiffenis. Naar zijn voorbeeld vergeven wij ook onze schuldenaren. En naar dat voorbeeld verwijst ook de vijfde bede van het Onzevader.

Tweeluik

De bede ‘En vergeef ons onze schulden zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren’ heeft de vorm van een tweeluik. Door het woordje ‘zoals’

DE PASSIE

LIER | 24 maart 2018
www.depassie.be

DE PASSIE KOMT NAAR LIER

OP 24 MAART 2018

De Passie komt naar Lier. Dit multimediaal spektakel vertelt en verbeeldt het verhaal van de laatste dagen van Jezus en zijn leerlingen door middel van muziek, toneel en projectie en met een cast van bekende Vlamingen en lokale talenten. Met dit betekenisvol verhaal over vriendschap, macht, verraad en verzoening, lijden en opoffering, zwakte, idealisme, afkeer en ongeloof, liefde, dood en verdriet, nieuw leven en hoop, wil **De Passie** zo'n tienduizend toeschouwers en een half miljoen televisiekijkers raken en verbinden. Afspraak op de Grote Markt in Lier op 24 maart, de vooravond van Palmzondag. Zoals het passieverhaal, begint ook het spektakel eigenlijk al veertig dagen eerder, bij het begin van de vastentijd, op Aswoensdag, met de tocht van het passiekruis vanuit Ieper naar Lier.

› JE BENT JONG EN JE WIL WAT ... Wie zeker present zal zijn, zijn de vormelingen van het bisdom Antwerpen. IJD wil van de jubileumeditie van de Vormelingendag – het is inmiddels de vijfde maal dat jongerenpastoraal deze grote dag organiseert – iets speciaals maken. “We vinden het belangrijk dat

© De Passie

vormelingen van ons bisdom ervaren dat ze niet alleen staan in hun keuze om deel uit te maken van de christelijke gemeenschap. Door de Vormelingendag af te sluiten met een bezoek aan *De Passie*, zien ze niet alleen dat veel leeftijdsgenoten deze stap zetten, maar ondervinden ze ook dat geloof op een hedendaagse, jonge manier kan beleefd worden – samen met de duizenden andere toeschouwers van dit grote spektakel.”

› De voorbereidingen van *De Passie* zijn allang bezig. Deze zomer werd op de Grote Markt van Lier al stevig meet-en-denkerwerk verricht. Maarten Leemans, lid van de werkgroep logistiek, overlegt met Filip Ceulemans over de plannen voor podium en tribune.

© De Passie

IN HET BEGIN ...

In 2011 kwam het multimediaal spektakel *The Passion* overgewaaid van Manchester in Groot-Brittannië naar Nederland. Daarna werd het eerst in Gouda, in 2012 in Rotterdam en in 2013 in Den Haag opgevoerd. In die luttele jaren groeide het uit tot een jaarlijks terugkerend succes. Leen Merckx en Frank Meysman kwamen het toevallig op het spoor en waren zo onder de indruk dat ze het naar Vlaanderen haalden. "Onze dochter woont in Den Haag en had haar moeder overtuigd om de uitzending live te bekijken", herinnert Frank zich. "Je moet absoluut eens kijken. Het is echt iets voor jou." Leen beaamt: "En inderdaad, ik was onmiddellijk laaiend enthousiast. Dat kunnen wij ook organiseren, was mijn eerste reactie." Het echtpaar nam contact met hun federatieverantwoordelijke, pater Karel Stautemas, om te polsen of hij dit idee kon ondersteunen. "Met zijn fiat werden de plannen voorgelegd aan de federatieploeg van Merchtem die onze drie parochies aanstuurt die meteen op de kar sprongen", blikt Leen terug. We ontwikkelden een logo en kozen *De Passie* als Vlaamse naam." De trein was vertrokken ...

Foto's: © De Passie

> *Leen Merckx en Frank Meysman*

Bron, stimuleren. En dat lukte wonderwel. Professionals, BV's, amateurs, vrijwilligers ... iedereen werkte samen. Mensen die elkaar vroeger enkel bij naam kenden, werden vrienden. Ja, de organisatie van *De Passie* heeft heel wat teweeggebracht in onze landelijke gemeente. Iedereen was laaiend enthousiast." En het leeft verder. Nog geregeld worden er Passieherinneringen boven gehaald. Een verhaal dat nog geregeld verteld wordt: "De laatste tonen van de opvoering waren net uitgestorven toen het begon te regenen. Alsof ons Heer zag dat het goed geweest was en begon te wenen van ontroering!"

**Professionals, BV's, amateurs, vrijwilligers ...
 iedereen werkte samen. Mensen die elkaar vroeger
 enkel bij naam kenden, werden vrienden.**

Met het multimediaal spektakel wilden Leen en Frank in eerste instantie het verhaal van de laatste uren van Jezus' leven, zijn dood en verrijzenis op een toegankelijke manier brengen voor een breed publiek, in het bijzonder voor jongeren. "De meeste jongeren kennen dit eeuwenoude paasverhaal over vriendschap en ontrouw, verraad en marteling, maar ook over hoop, liefde en verrijzenis niet meer. We wilden het daarom op een moderne manier vertellen", legt Leen uit.

"Tegelijk wilden we de samenwerking tussen de drie parochies van onze federatie Merchtem, vandaan de Pastorale Zone De

**"De laatste tonen van de opvoering waren net
 uitgestorven toen het begon te regenen.
 Alsof ons Heer zag dat het goed geweest was
 en begon te wenen van ontroering!"**

Tot slot hoopten Leen en Frank stilletjes dat het niet bij een eenmalig spektakel zou blijven, maar dat hun initiatief opvolging zou krijgen. "Dat *De Passie* inmiddels uit-groeide tot een groot terugkerend evenement verheugt ons", besluiten Leen en Frank dankbaar.

Foto's: © De Passie

TOCHTGENOTEN IN ZIJN VOETSPOR

"De Passie is het bewijs dat 'samen sterk' werkt. Het was een intens gebeuren waar honderden mensen bij betrokken werden op uiteenlopende wijzen: vanaf het prille begin met het initiatiefnemende trio en de stuurgroep, tot op het einde met de vele vrijwilligers op de dag van het spektakel. Met allen en alles tussenin. Het werd zo ook een verhaal van kameraadschap én vriendschap.

De Passie was voor ons en zoveel anderen ook de ervaring dat het verhaal van Jezus ook ons verhaal is en dat de Boodschap van hoop die zijn leven was, moet verder verteld worden. Samen aan De Passie werken en die ook bijwonen – of volgen op televisie – was opnieuw ondergedompeld worden in het menselijke en goddelijke verhaal van geloof en ontgoocheling, liefde en verraad, hoop en wanhoop met de verrijzenis als laatste woord. Veel mensen hebben de kracht van het passieverhaal (her)ontdekt en dat is het mooiste dat we konden dromen . . .

De Passie is ook een verhaal van de fakkel doorgeven. Wij mochten rekenen op de steun en het engagement van de initiatiefnemers van Merchtem en willen nu ook graag op onze beurt een steentje bijdragen aan het welslagen van de volgende editie in Lier. Het gaat immers niet om ons, maar om Hem. Zijn verhaal moet verder gaan. Daarom willen we elkaar van editie tot editie steunen als tochtgenoten in zijn voetspoor, van Merchtem over leper naar Lier. En steeds verder . . ."

➤ De initiatiefnemers van 'De Passie' in leper: v.l.n.r. Igor de Bliqy, Mieke Kerckhof en Dirk Decuypere

BOODSCHAP VAN HOOP

"Vriendschap, energie, samenwerking, emoties, tranen van vreugde, enthousiasme, de betrokkenheid van zoveel jongeren, nieuwe mensen leren kennen, vaststellen dat er zoveel mooie Nederlandstalige liederen bestaan, zeer veel inzet en engagement . . . De Passie in leper riep het allemaal op en nog zoveel meer.

Met het kruis van De Passie mochten we vooral een boodschap van hoop laten klinken vanuit de vredesstad leper! Hoop die onze wereld zo broodnodig heeft!"

Dirk Decuypere

BRON VAN ENERGIE

"Het Evangelie van Jezus' opgang naar Jeruzalem, zijn lijden en sterven, om daarna te verrijzen, sluit zo nauw aan bij ieders levensverhaal. Meer dan ooit besef ik dat God in Jezus écht mens werd om mee te maken wat zijn mensen meemaakten. Om te delen in hun leven. Want het Evangelie is zo nabij aan ieders levensverhaal.

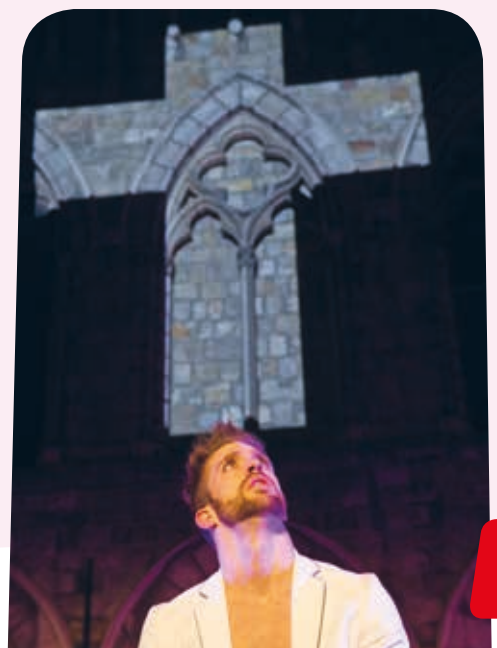
De Passie gaf en geeft nog steeds energie, om te leven en te getuigen van die Blijde Boodschap die alles overtreft, dat de liefde blijft, dat de liefde sterker is, dat Hij ons zo graag ziet."

Igor de Bliqy

Mieke Kerckhof

➤ Iedereen bedankt iedereen na de opvoering van De Passie in Merchtem. Elke editie van De Passie is steeds opnieuw een samenspel van amateurs en beroeps, vrijwilligers en vaste medewerkers. Het verhaal gaat over graag zien, en al wie zijn steentje bijdraagt, draagt die warmte ook uit.

LIEFDE OVERWINT

Zelf zag Wim Selderslaghs, verhinderd door pastorale taken, geen van de twee Vlaamse edities van **De Passie**, toch werpt hij zich op als de grote bezieler achter dit religieus multimediaal spektakel op de vooravond van Palmzondag, 24 maart, in Lier. “Ik zag het op dvd en was al onder de indruk. Tegelijk beseft ik dat dat niet kan tippen aan het live meemaken van zo'n spektakel. Want het gaat om veel meer dan zien, het gaat om het samen beleven en de verbondenheid”, getuigt hij. “Dat ondervond ik dit jaar toen we op Witte Donderdag met onze werkgroep in Nederland naar **The Passion** gingen kijken om te spieken hoe onze Noorderburen dit spektakel vorm gaven.”

Ilse Van Halst

De idee voor het spektakel dat *De Passie* is, komt overgewaaid uit Groot-Brittannië. Dit jaar is de stad Lier gastvrouw. In 2020 trekt *De Passie* naar Sint-Niklaas. Hoewel het een overduidelijke Bijbelse insteek heeft, is het spektakel geen officieel kerkelijk project. “Het geheel wordt uitgedacht en gedragen door een ad-hocopgerichte vzw die nadien terug ontbonden wordt,” legt Wim Selderslaghs uit, en die zelf de nodige financiering verzamelt, “maar mag rekenen op een stevige en warme ruggensteun van het bisdom Antwerpen. Elk Passie-spektakel blijft wel trouw aan de opzet van de eerste editie in Merchtem, opgezet door Frank en Leen Merckx. Zij hebben de rechten op het logo en de naam, en zijn eigenaar van het kruis dat centraal staat in het hele spektakel. Dat is de rode draad doorheen de verschillende spektakels.”

Dat Wim zijn schouders onder deze editie zette, hoeft niet te verwonderen. In Merchtem en Lier en ook in Sint-Niklaas zijn het telkens (oud)-aalmoezeniers en proosten uit jeugdbewegingen die zich opwerpen als ambassadeurs van *De Passie*, opdat het niet bij een eenmalig project zou blijven. Jongeren zijn belangrijke spelers in *De Passie*. “Je mag niet vergeten dat de tocht van het kruis, dat jongeren vanaf Aswoensdag vanuit leper in verschillende etappes langs dorpen en straten naar Lier dragen, een hoogtepunt is van dit spektakel. Deze tocht toont eens een ander beeld dan dat van een vergrijzende Kerk. Een beeld dat best als een getuigenis mag gezien worden.”

Foto's: © De Passie

› *Wim Selderslaghs en de werkgroep De Passie gingen dit jaar al eens proeven van 'The Passion' in Nederland. En het smaakte naar meer!*

› *Wim Selderslaghs zet met veel goesting zijn tanden in de passiekoek. Anke Vuurens en Kaatje De Meester delen met elkaar.*

Ook al is en blijft het een multimediaal project, de nadruk ligt niet op de speciale effecten. Soms is er amper spektakel, en toch raken de tekst en het spel van de acteurs je zo, dat de boodschap er gewoon staat, beresterk”, ondervond Wim in Nederland. “En ja, we spreken bewust een aantal BV's aan, om zoveel mogelijk volk te lokken. Op de affiche prijken klinkende namen als Katrien De Becker, Pieter Jan De Paep, Free Souffriau, Mark Tijsmans, Ann Pira, Door Van Boeckel, Jos Dom, Dries de Bakker en Bart Van Nieuwenhove. Maar ik ben er rotsvast van overtuigd dat ook dit Bijbels verhaal vandaag een breed publiek weet aan te spreken. Want op een bepaald moment in zijn leven komt iedereen in aanraking met lijden, verdriet, verraad, hoop, verwachting, stuk voor stuk thema's uit het passieverhaal. Uit het wedervaren van de Bijbelse figuren kun je leren hoe jij er in jouw leven mee kunt omgaan, want deze thema's zijn universeel.”

Hij vervolgt: “Daarnaast is de boodschap van het passieverhaal er een van hoop en verrijzenis, van leven dat sterker is dan de dood. En dat mogen we niet verstaan in de zin van: 'Trek het je niet aan. Nu zit je wel in de miserie, maar het zal wel opgelost geraken.' Nee, nergens veegt het verhaal het lijden onder de mat. Integendeel, het erkent het en geeft daarnaast en daar doorheen een boodschap van verrijzenis mee. In een samenleving die hoe langer hoe meer drijft op angst en wantrouwen is dat een uiterst actuele boodschap die meer dan ooit mag en zelfs móet klinken. Het helpt je niet vooruit om je kop in het zand te steken, erken de problemen, maar toon tegelijk dat het leven en de liefde uiteindelijk sterker zijn en overwinnen.”

De meest beklivende passage van het passieverhaal voor Wim is het moment waarop Jezus die aan het kruis hangt, zijn moeder aan de leerling geeft en de leerling aan zijn moeder. “Op het meest onmogelijke moment voor hemzelf”, vertaalt Wim, “ziet hij wat jij nodig hebt en zorgt hij dat jij toch verder kunt, ook al is het voor hem gedaan. Ik heb dat ooit mogen ervaren toen ik stage liep in Lint, kort voor mijn wijding. Ik ging geregeld op bezoek bij Phil Bosmans, die halfzijdig verlamd was. Een bezoek dat in de kleren kruipt, zou je denken, maar ondanks zijn eigen leed slaagde die man er telkens in mijn dag goed te maken.”

› Johan De Paepe

BETOVERENDE MIX VAN RELIGIE, FILOSOFIE EN SPEKTAKEL

Zoals elke theatermaker heeft hij verschillende dada's. Hij vertelt graag de grote verhalen van Shakespeare, Molière, Sophocles, Moby Dick, Jeanne d'Arc ... "Als er één verhaal bestaat dat nog groter is dan al deze verhalen, dan is het wel het passieverhaal, het verhaal van Jezus' lijden", meent Johan De Paepe, leraar Nederlands, theatermaker, regisseur en acteur, vooral bekend als dokter Paul Jacobs in de VTM-reeks **Familie**. De Lierenaar hoefde dan ook geen twee keer na te denken toen hem gevraagd werd de regie van dit spektakel in handen te nemen.

Ilse Van Halst

Rituelen zijn niet echt aan hem besteed, grasduinen in de Bijbel boeit hem dan weer uitermate. "De werkgroep *De Passie* vroeg me om een script te schrijven bij het Johannesevangelie. Het passieverhaal is me vertrouwd, de verschillen tussen de vier evangelisten moest ik wel opzoeken", herinnert Johan zich met een grijns.

Toeval bestaat niet

Dat hij deze opdracht krijgt op dit moment in zijn leven, kan geen toeval zijn. "Niets gebeurt zomaar", klinkt het overtuigd. De Bijbelse verhalen lopen als een rode draad door zijn huidige bezigheden. Als leraar Nederlands in het laatste jaar a.s.o. organiseert Johan elk jaar een toneelproductie waaraan een honderdtal leerlingen meewerken op of achter het podium. "Het is een voorstelling met muziek, dans en zang. Ter gelegenheid van de tiende editie wilde ik het vorig schooljaar iets speciaals doen en bewerkte ik het poesjenellenstuk *Betreft Jezus* van Wannes Van de Velde op licht ironische manier in het Antwerps."

In die periode was hij in de ban van het boek *Judas* van Amos Os, dat een heel nieuwe kijk ontwikkelt op het verraad van Judas Iskariot. "Misschien is hij geen slechterik? Misschien is hij niet de verpersoonlijking van het kwaad? Mogelijk geloofde hij net te veel in Jezus en was hij er heilig van overtuigd dat Jezus zijn goddelijke macht zou tonen door van het kruis af te komen?", vraagt Johan zich af samen met Amos Os. Die gedachte weerklinkt in het schooltoneel en schemert ook, zij het in mindere mate, door in het script van *De Passie*.

Daarnaast werkte Johan in zijn kindertheater *Tweelicht & Zoon* de idee uit van een *Ark van No-Way*. "Hoewel het theater voor kinderen is, mag je toch wel een boodschap of een levensles meegeven. Dit theater gaat over de opwarming van de aarde. No Way, de CEO van het bedrijf G.O.D., besluit mensen te straffen om hun waterverspilling. Kortom, het is een ludieke maar actuele vertaling van de Bijbelse boodschap."

Vorig jaar verloor Johan bovendien zijn moeder, een diepgelovige vrouw. "Dan sta je toch wel stil bij een aantal zaken", mijmert hij.

"Ik praat nog steeds met onze mama. Het is niet omdat je er fysiek niet meer bent, dat je gedachtegoed of het waardevolle wat je was als mens, verdwenen is."

Des mensen

Het passieverhaal is een oud alom bekend verhaal dat al vaak verteld en bewerkt werd. Hoe kun je dit vandaag voor de tiende keer op een boeiende manier brengen? "Dankzij de rol van de verteller", antwoordt Johan meteen. "De verteller is de kern van mijn versie van *De Passie*. In de Bijbelse verhalen komen vooral mannen aan het woord. Slechts zijdelings krijgen vrouwen het woord. Waarom zou ik van de traditionele verteller geen vertelster maken? Die vertelster groeit doorheen het verhaal om uiteindelijk uit haar rol van vertelster te stappen en een vrouw van vlees en bloed te worden, een actrice tussen de andere acteurs. En dan komen vragen als 'Wat is liefde? Wat is graag zien? Wat is loslaten?' naar boven."

De opvoering van *De Passie* in Lier wordt een multimediaal spektakel. Toch denkt Johan niet dat het spektakel de mensen zodanig zal betoveren dat ze het verhaal uit het oog verliezen. "De uitdaging bestaat erin het juiste evenwicht te vinden tussen religie, filosofie en spektakel", legt de regisseur uit. "Het geheel wordt een afwisseling van heel filosofische bijna poëtische momenten, beklijvende gebeurtenissen en de nodige humor. Van luchtigheid, droefheid en ernst. Dit spektakel gaat breder dan de Bijbel. Het raakt een algemeen menselijke thematiek. Het gaat niet alleen over het lijden en het sterven van Jezus, het gaat over menselijke waarden. Ieder van ons krijgt in zijn leven met lijden en sterven te maken, met dood en leven, met verraad en ontreding, met liefde. De verloochening door Petrus is toch iets van alle tijden en van alle mensen, net als het verraad van Judas. Dat is voor elk van ons heel herkenbaar. Daarom is dit een verhaal dat blijft boeien, of je nu gelovig bent of niet."

Zo'n spektakel in elkaar steken, is een hele klus en dat voor één enkele opvoering. De Britse band Coldplay zou dit voorjaar eerst maar één keer optreden in ons land, maar besloot na de grote belangstelling een extra show in te lassen. Is dat ook een idee voor dit spektakel? "Ja", lacht Johan, "maar Jezus kan maar één keer sterven, toch?"

EEN ROL SPELEN IS BEKLIJVEND

Dries de Bakker is een man waarin verschillende passies schuilen. Hij is gebeten door het geloofsverhaal en schuwt het podium niet. Die combinatie ontging de werkgroep **De Passie** niet en ze wist hem te strikken. In die werkgroep die de promotie behartigt, kan hij zijn ei helemaal kwijt. Al was er van bij het begin de grote goesting om ook zelf mee te spelen. En ook die droom gaat nu in vervulling. Als amateur nam Dries al vaker deel aan grote producties, maar in **De Passie** kan hij zich voor het eerst uitleven in het verhaal dat hem doet leven. Bovendien is het fijn dat amateurs en professionelen het podium delen.

Lea Verstricht

“Het passieverhaal blijft mensen aanspreken. Het is een totaalverhaal en sterk teatraal. Het is zowaar nog straffer en dramatischer dan Shakespeaere. Die is ongetwijfeld daar de mosterd gaan halen”, grapt Dries de Bakker van de Pastorale Eenheid Sint-Franciscus in Hoogstraten en Rijkevorsel. “Het omvat ongelooflijk veel (klein-)menselijke elementen en wordt zo tot spiegel van wie wij zijn voor onszelf en voor elkaar. Verraad, weglopen, bang zijn, in slaap vallen, de vernederingen ... en dan toch die hoop op het einde.”

Onze samenleving is angstig gefixeerd op het lijden volgens Dries. We weten er geen weg mee.

› *Dries de Bakker wordt klaargestoomd voor een optreden.*

› *Dries de Bakker ontwierp de affiche voor 'De Passie'. Ten tijde van ons gesprek was ze nog top secret!*

“In het theater krijgen taboes de vrijheid om ter sprake te komen”, meent Dries. “Het is een vrijplaats waar we onszelf kunnen opvoeren in al wat we zijn. Al blijft het wel een scherm of een spiegel. Personages kauwen de levensvragen door voor toeschouwers of toehoorders.”

De Passie mogen spelen is voor Dries een vorm van verkondigen. “Ik stel me wel eens de vraag of heel die passie nodig was om de Schrift in vervulling te doen gaan”, zegt hij. “Ik zit er wat mee in de knoei. Maar misschien is het wel zo dat die passie erbij hoort, om het verhaal van God en mens te kunnen begrijpen.” Hij ontwaart, ondanks alle ellende, ook veel troost, hoop en liefde in het verhaal. Dat wordt voor hem bijvoorbeeld al zichtbaar in de manier waarop de leerlingen met het hele gebeuren omgaan. Angstig zijn of weglopen als het te warm wordt, kan een troost zijn voor heel veel mensen. Ook de angst van Jezus zelf, en de ongelooflijke herkenbaarheid daarvan, bieden hoop en verlangen. “God vraagt in dit verhaal aan mensen wat wij aan het doen zijn. Hij wil

zijn liefde doen groeien onder mensen. En daarom word ik enthousiast voor deze manier van verkondigen”, aldus Dries, die hoopt dat hij in het acteren ook een draagvlak vindt om het geloofsverhaal en de eigen inspiratie ter sprake te brengen.

Is *De Passie* een vorm van liturgie voor de ruimere samenleving? Een ritueel waarin gelovigen en ongelovigen elkaar kunnen treffen? “Absoluut”, zegt Dries kordaat, om dan stil te vallen. Aarzelend verwijst hij naar gemeenschap vormen, een drempel nemen om als toeschouwer te komen kijken en je te richten op een verhaal dat doet leven. “Mee *De Passie* mogen spelen inspireert me. *De Passie* mogen beleven kan inspirerend zijn voor de toeschouwers. Wat doet lijden met mensen? Welke gevoelens komen daarbij naar boven? En dan beseffen dat we er niet alleen voor staan.”

LIERKE PLEZIERKE

“Lier is voor mij een feest. Een gedurig feest. Ik heb er alles aan te danken”, zei Felix Timmermans, schrijver-illustrator en Lierenaar in hart en ziel. Lier is niet alleen een fijne stad, maar ook eentje om te ontdekken.

Het mooie Lier is ideaal voor een gezellig dagje uit. Lier is een stad op mensenmaat. Je vindt er een waaier aan attracties op wandelafstand van elkaar. In één dag kun je tal van ervaringen combineren. In Lier komen jong en oud aan hun trekken: groen genoeg voor natuurliefhebbers, stads genoeg voor stadsmussen.

In het centrum maak je kennis met het rijke verleden. Niet te missen is het belfort op de Grote Markt dat erkend is als UNESCO-werelderfgoed. Het dertiende-eeuwse begijnhof schittert eveneens op deze werelderfgoedlijst. En vergeet niet even

binnen te lopen in de gotische collegiale Sint-Gummaruskerk, met haar unieke glasramen op zich al een ommetje waard.

Wereldbepaald is de Zimmertoren, deel van de eerste stadsomwalling. In deze voormalige veertiende-eeuwse Corneliustoren ontdek je het levenswerk van Louis Zimmer: de Jubelklok, de Astronomische Studio en de Wonderklok. In het Zimmerrmuseum leert de expo over tijd en ruimte je allerhande over de geboorte van het heelal.

Lier is de ideale uitvalsbasis om al fietsend of wandelend de groene regio te verkennen. Of maak een rondvaart op de Nete in een omgebouwde palingschuit. En vergeet zeker niet het bekende Lierse vlaaie te proeven.

Feest en gezelligheid zitten de Lierenaars in het bloed. Welkom in *Lierke Plezierke!*

PASSIE VOOR KOEK!

Lier is alom bekend om zijn Lierse vlaai-kes. Speciaal voor *De Passie* bedachten bakker Hendrickx uit Lier en Liselot Poffyn, actief in de jongerenpastoraal en werkzaam in de bakkerij, een recept voor een nieuw koekje. Bakker Hendrickx: “In 1974 maakten we haantjes omdat toen een nieuwe haan geplaatst werd op de toren van de Sint-Gummaruskerk. Later werden de Sint-Gummaruskoeken geïntroduceerd. Met *De Passie* op Valentijnsdag kunnen de ‘passiekoeken’ natuurlijk niet ontbreken.”

De passiekoek is een stevige en smaakvolle koek van zanddeeg met een kruis van passievruucht. De kleine koekjes worden gebruikt voor de promotie van *De Passie* in jeugdbewegingen en scholen. De grote versie zal vanaf januari te koop zijn bij bakkerij Hendrickx (mogelijk ook bij andere bakkers). Een deel van de opbrengst komt ten goede van het project *De Passie*.

Foto is: © Visit Lier

© De Passie

EEN SPEKTAKEL EN NOG VEEL MEER ...

1. Tocht van het kruis

Vanaf Aswoensdag 14 februari, dat dit jaar samenvalt met Valentijnsdag, een ander verhaal van passie, start de tocht van het Passiekruis. Jongeren uit jeugdbewegingen en jongerenpastoraal zullen het kruis symbolisch vanuit Ieper, waar de vorige editie plaatsvond, in verschillende etappes tot in Lier dragen. Elk weekend komt het kruis een beetje dichterbij. In elke parochie waar het halt houdt, worden tal van activiteiten georganiseerd zoals een viering en een *light a candle*. Ook jij mag aansluiten bij deze tocht. Kom gerust af! Steeds uitgebreidere info over de route en het specifieke aanbod vind je op www.depasseie.be.

2. Inhoudelijke impulsen voor scholen, jeugdbewegingen en jeugdpastoraal en voor jou

Voor scholen, jeugdbewegingen en jongerenpastoraal is er een map met methodieken beschikbaar om inhoudelijk te werken met het passieverhaal. Via www.depasseie.be zullen met de regelmaat van de klok inhoudelijke impulsen worden aangeboden om persoonlijk op weg te gaan in de vastentijd.

3. Palmviering

Op 24 maart om 17 uur gaat mgr. Bonny voor in een palmviering in de Sint-Gummaruskerk van Lier als voorbereiding op *De Passie*. Iedereen is welkom.

Praktisch

DATUM: 24 maart 2018, van 20 tot 21.30 uur.

LOCATIE: Grote Markt van Lier

TOEGANG: Gratis staanplaatsen. Wie graat zit, kan tribuneplaatsen reserveren via www.depasseie.be of 03 312 55 15. Prijs: 25 euro per persoon.

VOOR WIE? voor alle geïnteresseerden van jong tot oud.

VERVOER:

Je kunt instaan voor je eigen vervoer en je auto of fiets parkeren op de daarvoor aangeduide plaatsen, maar je kunt ook gebruik maken van het busvervoer dat speciaal voor *De Passie* wordt georganiseerd. Reserveer een plaats op de bus bij een aangeduide opstapplaats. Of verzamel veertig mensen op een door jou uit te kiezen plek. Dan halen we jullie daar speciaal op met een 'passiebus' en brengen we jullie ook weer terug. Beide formules kosten 12 euro per persoon, onafhankelijk waar je vandaan komt in Vlaanderen. Een uitdaging: voor de groep die in Vlaanderen de meeste mensen bijeenbrengt om vanop dezelfde plek te vertrekken, zal het busvervoer gratis zijn. Reserveren kan via info@depasseie.be

MEE PROMO MAKEN?

Promotiemateriaal (posters en diverse flyers) kun je bestellen via info@depasseie.be of 03 312 55 15.

DAGUITSTAP?

Maak je er graag een toeristisch uitje van naar Lier? Kijk dan op www.depasseie.be voor fijne suggesties. Doe je dat met een groep en wil je graag met een 'passiebus' komen, laat dat dan weten. Dan pikken we je vroeger op. Voor toeristische info kun je ook terecht bij Visit Lier, de toeristische dienst van Lier, www.visitlier.be of 03 800 05 55

FINANCIËLE BIJDRAGE?

Het project steunt bijna volledig op sponsoring. Wil je een bijdrage doen als particulier of als bedrijf? Kijk dan op onze site.

DE KRACHT VAN DE OVERGAVE

"Momenteel lijkt Palmzondag ver weg, maar toch brengen we op elke vergadering en samenkomst van kerkmensen de komst van *De Passie* naar Lier al ter sprake", vertelt Jan Verheyen, deken van Kempen-West en pastoor van Lier-Centrum, -Noord en -Oost. Hij rijdt alvast 'verkondigend' rond met een grote sticker op de achterraut van zijn auto. Hij lacht: "Onze vormelingen zijn reeds ingeschreven voor het spektakel, hoewel ze nog niet zijn ingeschreven voor de catechese. *De Passie* maakt deel uit van het pakket dat zij als voorbereiding op hun vormsel meekrijgen. Ten andere, elk jaar opnieuw, bij de kruisoplegging met Palmzondag, zijn het de vormelingen die het passieverhaal brengen in onze zondagsvieringen."

Voor Jan is het een unieke kans om met allen 'samen' de schouders onder dit spektakel te zetten. "Het kan niet anders dan dat dit gebeuren voor onze stad, onze parochiegemeenschappen en voor onze – hopelijk tegen dan – pastorale eenheid iets bijzonders zal betekenen."

Hij hoopt dat *De Passie* niet alleen spektakel zal brengen. "Ik hoop dat het een inhoudelijk diepgaand bezinningsmoment zal zijn, zowel voor stevig gelovige mensen als voor lauwe of niet-gelovigen. Het is tenslotte niet niks wat er wordt 'opgevoerd'. Het verhaal van een man die heel zijn leven 'ja' heeft gezegd aan zijn Vader

© Filip Ceulemans

én aan zijn medemensen. En die in het laatste uur van zijn leven het hoofd buigt op het kruis en zo een getuigenis geeft van een ondenkbaar krachtig godsvertrouwen. We noemen het 'overgave', geen zwakte maar een kracht die deze Mens boven zichzelf uittilt, wetend dat het leven uiteindelijk van God is."

Zo'n boodschap kan geen mens onberoerd laten, meent Jan. "Wie dat tijdens *De Passie* tot zich laat komen, maakt een bijzondere ervaring mee. Ik ervaar het zelf elke Goede Vrijdag als ik het passieverhaal volgens Johannes beluister. Ik hoop op een even sterke ervaring wanneer we op de Grote Markt in Lier staan met tienduizend, niet alleen voor mezelf, maar ook voor de 999 anderen."

➤ *Onze Vader door de ogen van vormelingen:
met XL-armen om iedereen welkom te heten.*

wordt het ene luik van de bede vergeleken met het andere. Toch zou je eerder het omgekeerde verwachten: zoals God vergeeft, zo wordt het ook van de mens verwacht. Het Onzevader is echter geen cursus. Het wil ons niets leren. Het Onzevader is een gebed, gericht tot God. En in dit gebed vragen wij onze Vader, die in de hemel is, om vergeving. In het onderricht dat Jezus geeft, wil Hij ons duidelijk maken dat werken aan vergeving eigen is Gods kinderen.

Deze gedachte vinden we dan ook terug in de Bijbel. Na de vraag van Petrus aan Jezus over hoe vaak hij dient te vergeven, vertelt Jezus het verhaal van een koning die met zijn dienaren wil afrekenen. Deze koning schenkt de schuld van één van zijn dienaren kwijt nadat deze hem had gesmeekt geduld met hem te hebben. De dienaar op zijn beurt heeft geld geleend aan een mededienaar. Het verhaal herhaalt zich: deze mededienaar vraagt om geduld. Als lezer verwacht je dat de dienaar op zijn beurt aan zijn mededienaar de schuld zal kwijtschelden, in navolging van het voorbeeld van de koning. Het verhaal neemt echter een onverwachte wending:

"Dat wilde hij niet, integendeel, hij liet hem zelfs gevangenzetten tot hij het verschuldigde bedrag betaald zou hebben. Toen zijn mededienaren zagen wat er gebeurd was, waren zij buitengewoon ontstemd en gingen alles wat er gebeurd was aan hun Heer vertellen. Toen riep zijn Heer hem bij zich en zei: 'Jij slechte dienaar, ik heb je heel die schuld kwijtscholden, toen je mij daarom smeekte. Had juist jij geen medelijden moeten hebben met je mededienaar, zoals ik medelijden heb gehad met jou?' En zijn Heer werd zo kwaad, dat Hij hem overleverde aan de beulen, totdat hij heel zijn schuld zou hebben terugbetaald. Zo zal ook mijn hemelse Vader met jullie doen, als niet ieder van jullie zijn broeder van ganser harte vergeeft." (Matteüs 18, 30-35).

De bijzondere ervaring dat God onze schuld vergeeft, geeft zo'n vreugde dat we deze ook willen gunnen aan de andere, aan wie ons iets hebben misdaan. Het is ervoor zorgen dat de relaties tussen broeders en zusters goed blijft. Dat je niet blijft steken in wat is gebeurd, maar dat je ook opnieuw kunt beginnen met een schone lei. In de Bergrede vat Jezus zijn boodschap samen en roept Hij zijn leerlingen aan meer te doen dan wat er in de Wet staat. Ook daar klinkt de oproep tot verzoening:

"Dus als je je offergave naar het altaar brengt, en je herinnert je daar dat je broeder iets tegen je heeft, laat dan je offergave daar voor het altaar achter, en ga je eerst verzoenen met je broeder, en kom dan terug om je offergave te brengen" (Matteüs 5, 23-24).

Een God van vergeving

In de Bijbel leren we God kennen als een God van vergeving. In het boek Nehemia wordt in één gebed de geschiedenis van Israël samengevat. Het gebed benadrukt dat God ondanks de ontrouw van zijn volk zich toch telkens barmhartig toont:

"Maar U, God van vergeving, genadig, barmhartig, lankmoedig en grootmoedig, liet hen niet aan hun lot over" (Nehemia 9, 17).

Ook in andere boeken vinden we het thema van de vergevende God terug. De profeet Jesaja roept de mensen op God te zoeken en zo de verkeerde weg te verlaten:

"Zoek de Heer, nu Hij te vinden is, roep Hem aan: Hij is dichtbij. De goddeloze moet zijn weg verlaten, de boosdoener zijn gedachten, en terugkeren naar de Heer, die zich over hem ontfermen zal; naar onze God, want Hij vergeeft rijkelijk" (Jesaja 55, 6-7).

En in het boek Daniël smeekt de profeet God om ontferming, niet zozeer omdat de mensen het verdienen, maar omwille van de stad en het volk dat zijn naam draagt, dat met Hem verbonden is:

"Mijn God, buig uw oor naar ons en luister! Open uw ogen en zie neer op de puinhopen van onze stad, die naar U genoemd is. Niet op grond van onze verdiensten richten we onze smeekbeden tot U, maar op grond van uw grote barmhartigheid. Heer, luister toch! Heer, vergeef ons! Heer, kijk toch naar ons om! Wacht niet langer en grijp in, omwille van Uzelf, Heer, want de stad en het volk dragen uw naam" (Daniël 9, 18-19).

Ook de oproep om te vergeven aan de medemens vinden we terug in het Oude Testament. In het boek Wijsheid van Jezus Sirach lezen we:

"Vergeef je naaste zijn onrecht: dan worden, wanneer je erom bidt, jouw eigen zonden kwijtscholden" (Wijsheid van Jezus Sirach 28, 2).

Onze God is een vergevende God, die de mens telkens een nieuwe kans geeft. Als leerlingen van Jezus worden wij opgeroepen met elkaar te leven als broers en zussen van één Vader en in zijn spoor elkaar te vergeven. Daarvoor bidden wij in het Gebed des Heren.

Geraadpleegde literatuur:

B. Harner, *Understanding the Lord's prayer*, Philadelphia, 1975
G. Lohfink, *Het Onzevader opnieuw uitgelegd*, Antwerpen, 2016
D. J. Harrington, *The Gospel of Matthew*, (Sacra Pagina, 1), Minnesota, 1991
J. Lambrecht, *Zo moet u bidden. Het Onze Vader: uitleg en vertaling*, in *Tijdschrift voor Liturgie* 61 (1977), blz. 185-205

DPR MAAKT HUISWERK

DE VREUGDE VAN DE LIEFDE IN HET PASTORALE WERK

© Kathleen Verbergh

› *De DPR vraagt aandacht voor de bonte verzameling aan gezinnen en gezinsvormen.*

In juni 2016 en het hele voorbije werkjaar verdiepte de Diocesane Pastorale Raad zich tijdens haar vier bijeenkomsten in de pauselijke exhortatie 'Amoris laetitia'. Daarbij opteerde de raad ervoor om niet telkens per sessie een advies te formuleren, maar alle facetten die aan bod kwamen te bundelen in een gemeenschappelijk en overkoepelend advies. Sommige kwamen bovendien naar aanleiding van een bepaald maatschappelijke fenomeen, andere zijn eerder algemeen van aard of betreffen een concrete vraag aan de Kerk.

De leden van het bureau van de DPR

De DPR vraagt expliciet om de bestaande maatschappelijke context waarbinnen gezinnen vandaag in Vlaanderen leven en werken te erkennen. Gezinnen worden nu eenmaal gekenmerkt door een pluriformiteit en kunnen samengesteld zijn uit meerdere lagen. Een duidelijk gezinsmodel komt vandaag niet meer naar voren. Naast de traditionele gezinnen onderkennen we nieuw samengestelde gezinnen en gezinnen met partners van hetzelfde geslacht. Gezinnen zijn steeds vaker internationaal samengesteld. Daarnaast blijven steeds meer mensen, al dan niet bewust, single. Helaas moeten we vaststellen dat echtscheiding toeneemt, ook

bij ouderen. Dat is de samenleving waarbinnen wij leven en dat zijn ook de gelovigen met wie wij werken en die onze gemeenschappen dragen.

Een tweede advies betreft de inbedding van gezinspastoraal in onze pastorale eenheden. In de huidige structuur is hier niet echt in voorzien. Gezinspastoraal raakt uiteraard catechese en verkondiging, liturgie en bruggenbouwers, maar tegelijk is het duidelijk dat het altijd een vorm van 'totaal'- of geheelpastoraal is. Dat is een belangrijk uitgangspunt voor onze federaties en pastorale eenheden. Zou het denkbaar zijn dat het volledige pastorale denken waarop onze pastorale eenheden gebaseerd zijn, vanuit gezinspastoraal zou vertrekken? Het lijkt een interessante piste en op zijn minst het onderzoeken waard.

Een derde belangrijk inzicht betreft de vorming. De vraag naar vorming dekt vele ladingen. Uiteraard spelen de pastores zelf een rol in de catechese en de verkondiging. Zou elke catechese niet herdacht moeten worden vanuit het samenspel tussen gedoopte en gemeenschap? Het model van 'familiecatechese' staat ons hier voor de geest. Het samenbrengen van mensen op verschillende scharniermomenten die een leven nu eenmaal ritmeren, lijkt te pleiten voor zo'n 'totaalmodel' dat hen in een netwerk van relaties plaatst die het moment zelf overstijgen. Meteen wordt het gevaar om deze scharniermomenten op te pimpen tot 'events' ingeperkt. Het spreekt voor zich dat meerdere modellen en methoden mogelijk zijn. Dit geldt bovendien niet enkel voor de catechese met betrekking tot de initiatie-sacramenten. Zulk een totaalmodel kan ook de inhoud aanleveren voor rouwverwerking, nazorg, enzovoort. Kortom, voor al die momenten waarop het leven ons diep treft.

Voor de pastorale raad hangt vorming samen met inhoud. Niet enkel moeten pastores een doeltreffende methode hanteren, ze moeten het ook goed doen. We denken hier aan de verschillende vormen van voorbereiding op doop, huwelijk, eerste communie en vormsel. Misschien moeten we meer gebruik maken van het aanbod dat reeds bestaat? Encounter Vlaanderen biedt uitgewerkte sessies ter voorbereiding van het sacrament van het huwelijk, maar doet ook voorstellen aan koppels die al een hele tijd onderweg zijn en onder begeleiding naar hun huwelijk willen kijken. In hoeverre maken we hier gebruik van? De DPR beseft terdege dat er geen wonderoplossingen bestaan voor voorbereidingen maar dringt er toch uitdrukkelijk op aan dat zowel de methode als de inhoud gedragen worden vanuit een verbindende visie op geloven en dat andere aanbieders hierin ook betrokken worden.

Tot slot wijst de pastorale raad naar hoofdstuk acht uit *Amoris laetitia* waarbij het leren onderscheiden als pastoraal uitgangspunt wordt genoemd bij het benaderen van de complexe maatschappelijke situatie die het gezin behelst. *De vreugde van de liefde* blijft het huwelijk als evangelisch ideaal vooropstellen. Normen worden geformuleerd om de werkelijkheid te kunnen aftoetsen aan het ideaal. En om te kunnen onderscheiden is het noodzakelijk om normen te formuleren. Belangrijk hierbij is dat dit hoofdstuk acht eindigt met de logica van de pastorale barmhartigheid. Het blijft van groot pastoraal belang mensen mee te nemen in de groei naar het ideaal, eerder dan ze te veroordelen omdat ze dit niet bereiken. Hierbij is een flinke dosis onderscheidingsvermogen onontbeerlijk voor de pastor.

FRIS EN DYNAMISCH

OP WEG NAAR DE JONGERENSYNODE

© IJD

*“Ik voel mij sterk aangesproken door de uitnodiging van paus Franciscus om mijn steentje bij te dragen en mee te denken over de voorbereiding van de synode over de jongeren. Ik hoop dat ik kan helpen de drempel verlagen voor andere jongeren zodat ook **zij van gedachten willen wisselen over jonge generaties in de Kerk.** Dat al die meningen volgend jaar mogen klinken op de synode en dat we zo mee kunnen bijdragen tot een verfrissing van de Kerk en een nieuwe jonge dynamiek”, aldus de negentienjarige Sandra Elpers uit Edegem.*

Thijs Van den Brande

Sandra is een van de tien jongeren uit Vlaanderen die IJD Jongerenpastoraal Vlaanderen samenbrengt om dieper in te gaan op de voorbereidende tekst van paus Franciscus bij de jongerensynode

Werkvorm jongerensynode

Aan de hand van reflectieve en creatieve werkvormen leren jongeren hun mening formuleren en nadenken over hun eigen geloof en hun relatie met de Kerk. Als slot kunnen de jongeren zelf of in groep de voorbereidende vragen beantwoorden.

- **STAP 1:** Een inleidende reflectie over het maken van levenskeuzes
- **STAP 2:** Inhoudelijk-creatief moment: wat, waarin, van waaruit, waarom en hoe geloof jij?
- **STAP 3:** Uitwisselingsgesprek
- **STAP 4:** Inzoomen op de vragen van de bisschoppen ter voorbereiding op de synode

De volledige werkvorm kun je downloaden op <https://www.kerknet.be/synode2018>

Heb je nog vragen? Je kunt altijd terecht op www.ijd.be of mailen naar ijdanwerpen@ijd.be

die plaatsvindt in oktober 2018 in Vaticaanstad. Dan roept de paus bisschoppen van over de hele wereld samen om zich te buigen over het thema ‘jongeren, geloof en de onderscheiding van de roeping’. Zo wil hij de betrokkenheid van de katholieke Kerk met jongeren uitdrukken. Tegelijk is de synode een aanleiding om, tegen de achtergrond van het groeiende tekort aan priesters in Europa en Noord-Amerika, na te denken over manieren om jongeren vertrouwd te maken met roeping en hen ertoe aan te sporen hun roeping te volgen.

IJD verzamelt meningen, bedenkingen en vragen van jongeren zodat onze bisschoppen

goed voorbereid naar de synode kunnen gaan. Hiervoor ontwikkelde IJD een handige werkvorm waarmee je als jongere alleen of met vrienden aan de slag kunt, maar waarmee ook parochies of scholen kunnen brainstormen over de toekomst van de jonge generaties in de Kerk. Deze bevraging richt zich zowel tot jongeren die zich gelovig noemen als tot wie zoekend is. Dus geef de vragenlijst en werkvorm gerust door of deel ze op Facebook.

Antwoorden, reacties, vragen, bedenkingen zijn welkom tot 10 oktober 2017. IJD maakt er een synthese van, die dan aan de bisschoppen en paus Franciscus overgemaakt wordt.

➤ *Tot hun grote verbazing mochten een aantal jongeren van het communicatietraject *Verse Vis van Jongerenpastoraal Vlaanderen in 2014 paus Franciscus interviewen.**

ESTAFETTE

EEN MEDEWERKER UIT DE KERK AAN HET WOORD

Zuster Martha Goolaerts, missiezuster met vele missies.

© Zuster Martha

› *Zuster Martha op bezoek bij de Congolese zusters Filles de Marie Servante.*

“Ze lacht me vriendelijk toe als ik binnenkom. Een bescheiden en rustige zuster, zo is mijn eerste indruk. Toch bedriegt deze indruk enigszins. Bescheiden is zuster Martha Goolaerts (76 jaar) zeker, rustig is haar leven allerm minst geweest en is het dat vandaag nog steeds niet.

Deze zuster van het Heilig Hart van Maria in Berlaar is een vrouw met vele missies. Maar liefst 26 jaar zette ze zich met hart en ziel in als missiezuster in Buta, in het noordoosten van Congo. Na haar gedwongen terugkeer in 1998 voltooide ze haar vroegere opleiding van pastoraal werkster met een verplichte stage in Essen. In 2001 werd ze erkend en benoemd als parochieassistente, eerst in de federatie Berchem en later in Borgerhout. Ook aan dat parochiewerk verpandde ze haar hart.

Inmiddels met pensioen neemt ze de zorg op voor oudere medezusters. Daarnaast kreeg ze de opdracht van het bisdom Antwerpen om op te treden als contactpersoon voor Missio Vlaanderen. Dit vanuit en in samenwerking met Globant, de diocesane dienst voor missiepastoraal.

“Nadat de focus jarenlang op het traditionele missiewerk als eenrichtingsverkeer lag, ontstaat nu een nieuw model van missionering”,

legt zuster Martha uit. “Missie zien we vandaag als een proces van samen leren christen te zijn, wereldwijd. Missie is als het ware een spiegel, waarin je jezelf terugziet, maar dan net anders. Vandaag is het een wisselwerking van geven en ontvangen, de ander ondersteunen én leren van elkaar. Net daarom stimuleert Missio het smeden van banden tussen de verschillende lokale christelijke gemeenschappen in de wereld.”

In oktober, missiemaand, voert Missio campagne *Tegen de stroom in*. “Omdat het tij in België moet keren, zodat openheid en solidariteit mogelijk blijven. En zodat het geloof een plaats behoudt in de samenleving. En ook omdat wie tegen de stroom ingaat, uitkomt bij de Bron”, verduidelijkt zuster Martha. Zuid-Korea, een land met een turbulente geschiedenis, inspireert daarbij.

“Na 35 jaar Japanse bezetting en de Koreaanse oorlog van het begin van de jaren 1950, is er, tegen de stroom in, een bloeiende Kerk gegroeid. Er zijn vijf miljoen katholieken, tien procent van de bevolking. Dat is veel voor een Aziatisch land”, weet zuster Martha. “Het enthousiasme van de Zuid-Koreaanse Kerk is opvallend. Zuid-Koreaanse christenen vinden hun geloof niet vanzelfsprekend. De identificatie met de

armen en lijdenden is er groot, juist gegroeid vanuit de ervaring van verdrukking. De Kerk werkt er met een indrukwekkend welzijnsprogramma en maakt zich sterk voor mensenrechten en dat niet enkel in eigen land maar eveneens in Noord-Korea of elders in de wereld. Geheel in de lijn van wat paus Franciscus

bepleit in *Evangelii Gaudium* treedt de Zuid-Koreaanse Kerk volop naar buiten. Ze zond ruim zeshonderd priesters en zevenhonderd zusters de wereld in om te missioneren, op allerlei plaatsen en wijzen.”

Wat kunnen we er in ons bisdom van leren? “Om te beginnen kunnen we openstaan voor mensen wereldwijd, die wij hier ontmoeten”, suggereert zuster Martha. “Openstaan, niet alleen met goede bedoelingen, maar ook met een ontvangende en bemoedigende houding naar pastores van buitenlandse oorsprong in onze Vlaamse parochies. Met speciale aandacht ook en wederzijds respect voor onze broeders van andere godsdiensten die naast ons wonen. Zo kunnen we inspiratie, creativiteit en oprecht geloofsenthusiasme ontvangen en delen. Zo kunnen we groeien naar een Kerk van missionaire leerlingen.”

”

Martha Hoffenkamp

In ons bisdom plant Missio Vlaanderen in samenwerking met onze diensten interactieve sessies over ‘missionair zijn, individueel, als gemeenschap, hier en wereldwijd’:

- op 30 september om 10 uur in de abdij van Postel, Abdijlaan 16, 2400 Mol, met aansluitend (om 11.30 uur) eucharistie in de abdijkerk.

- op 19 oktober 2017 om 20 uur in de Pastorale Eenheid H.H. Jacobus & Antonius in het Parochiaal Centrum ‘Ons Middelheem’, Emmaüszaal, Bredabaan 425, 2930 Brasschaat.

› *Zuster Martha Goolaerts*

© Zuster Martha

DE KIOSK

MEDEDELINGEN

JAARBOEK BISDOM ANTWERPEN EDITIE 2018

Begin januari verschijnt het nieuwe jaarboek van het bisdom Antwerpen. We willen de gegevens van elke medewerker en organisatie zo juist mogelijk meegiven. Dat maakt het makkelijker om elkaar te contacteren. Daarom vragen we je om je gegevens in de vorige editie na te kijken en **correcties en aanvullingen** (van bijvoorbeeld adres, telefoon, gsm, e-mailadres, benamingen van instellingen, verschuivingen van functies, e.d.) door te geven aan het secretariaat. Dit kan tot uiterlijk vrijdag 13 oktober **2017** (bij voorkeur per e-mail: **secretariaat@bisdomantwerpen.be**). **Om het jaarboek te bestellen, kun je terecht** bij Uitgeverij Halewijn. In *Relevant* november 2017 vind je een bestelformulier.

ONTTREKKING AAN DE EREDIENST

Bij bisschoppelijk decreet van 13 juli 2017 werd de kapel gelegen in Antwerpen-Ekeren, Frans Standaertlei 52, met ingang van 24 juli 2017 onttrokken aan de eredienst en teruggebracht tot een profaan en niet onwaardig gebruik, zoals in canon 1224 § 2 CIC bepaalt.

OVERLIJDEN

Hilda **Deboutte**, medewerkster van het Eucharistisch Rijk (Villers), voormalig pastoraal ziekenhuiswerkster in het Jan Palfijnziekenhuis in Merksem, overleed in Antwerpen op 23 juni 2017.

Raymond **De Grave**, norbertijn van Tongerlo, voormalig hulpparochievicaris in Westerlo, Sint-Niklaas, *Zoerle-Parwijs*, overleed in Zelzate op 22 juni 2017.

René **Konings**, missionaris van Afrika (witte pater), voormalig lid van de priesterequipe van Antwerpen, Sint-Jozef en voormalig pastoraal rusthuiswerker in het WZC Sint-Jozef in Antwerpen, overleed in Antwerpen op 17 juli 2017.

Roger **Raes**, priester van het bisdom Antwerpen, voormalig pastoor in Kapellen, Sint-Jozef, overleed in Bonheiden op 26 juli 2017.

Hendrik **Smits**, norbertijn van Averbode, voormalig onderpastoor in Laakdal, Onze-Lieve-Vrouw in de Wijngaard, *Veerle* en voormalig pastoor in Meerhout, Onze-Lieve-Vrouw, *Gestel* overleed in Hasselt op 26 juli 2017.

Gaston **Suls**, priester van het bisdom Antwerpen, voormalig godsdienstleerkracht in Herentals en Berchem, voormalig rector van de Zusters van Onze-Lieve-Vrouw van Namen en voormalig diocesaan geestelijk raadgever van Adem-Tocht, overleed in Antwerpen op 26 juni 2017.

Henri **van den bergh**, diaken van het bisdom Antwerpen, voorheen toegevoegd aan de Diocesane Gezinspastoraal en de werkgroep Begeleiding Echtgescheidenen Antwerpen, overleed in Brasschaat op 16 juni 2017.

Etienne **Vandevoorde**, priester van het bisdom Antwerpen, voormalig leerkracht aan het Sint-Stanislascollege in Berchem, overleed in Antwerpen op 21 juni 2017.

Etienne **Vanhamel**, minderbroeder-francisciaan, pastoraal rusthuiswerker bij GZA Woonzorggroep De Eeckhof in Antwerpen, overleed in Edegem op 25 juli 2017.

Jan **Van Rompaey**, priester van het bisdom Antwerpen, pastoor in Berlaar, Sint-Lambertus, voormalig kerkelijk rechter bij het Officialaat van het Bisdom Antwerpen en voormalig rector van de zusters van het Heilig Hart van Berlaar, overleed in Lier op 11 juli 2017.

Florent **Van Wesenbeeck**, priester van het bisdom Antwerpen, voormalig pastoor in Hoboken, Heilig Hart, overleed in Mortsels op 25 juli 2017.

Emiel **Verlinden**, priester van het bisdom Antwerpen, voormalig godsdienstleerkracht in het Sint-Jan Berchmanscollege in Diest en het Sint-Lambertusinstituut in Heist-op-den-Berg, overleed in Heist-op-den-Berg op 18 juni 2017.

STOPZETTINGEN

Op 1 juli 2017 beëindigde Mia **De Schamphelaere** haar opdracht als beleidscoördinator voor de vzw CIBA. Ze werkte de omvorming naar de Private Stichting KEFAS uit, die nu voor het bisdom Antwerpen kan uitgroeien tot een platform voor duurzaam patrimoniumbeheer voor de huisvesting van

katholiek onderwijs. Mia De Schamphelaere blijft vertegenwoordiger van het bisdom Antwerpen voor de vzw Koba en voorzitter van de groep van kerkelijke vertegenwoordigers in de Koba-schoolbesturen. Ze neemt alle bijhorende bestuursopdrachten en vertegenwoordiging van de Koba-groep verder waar.

Josephina **Josée Dom**, annonciade (Huldenberg), nam per 31 juli 2017 ontslag als parochieassistente in Wijnegem, Onze-Lieve-Vrouw van de Bloeiende Wijngaard.

Guislain (*Guy*) **Kibete Nkwar**, oblaat, nam per 31 juli 2017 ontslag als lid van de priesterequipe in Antwerpen, Sint-Joris.

De bisschop stelt er prijs op bij deze gelegenheid zijn medewerkers van harte te danken.

BENOEMING

Ronald Yecith **Villareal Beleño**, priester van het aartsbisdom Mechelen-Brussel, werd per 1 maart 2017 benoemd tot parochievicaris in Antwerpen, Sint-Michel en Sint-Pieter, voor een periode van één jaar.

Wegens plaatsgebrek zijn deze personalia beknopt.
Je vindt meer informatie op
www.relevant-bisdomantwerpen.be

DOORKIJK

BEZINNING

© Ilse Van Halst

EEN OGEN-BLIK

“

“Kijk steeds naar je begin. Wat je houvast is, blijf daaraan vasthouden; wat je doet, blijf dat doen en laat dat niet los maar ga met snelle stap en lichte tred zonder je voeten te stoten, zodat je stappen ook het stof niet opwerpen.” (Heilige Clara, Tweede Brief aan Agnes, 11-12)

”

Elk jaar komen de vormelingen van Hoevenen en Stabroek naar ons klooster voor een bezinningsmoment met biechtviering. Het is mooi om deze tieners in dat moment van verzoening te mogen bijstaan. “We leven ons leven van keuze naar keuze. Met je vormsel kies je in het voetspoor van Jezus te leven. Als jonge christen zal dat niet altijd gemakkelijk zijn. Als wij het spoor bijster zijn, kijken we steeds naar Jezus’ voorbeeld.”

Toen ik me begin jaren tachtig voorbereide op mijn vormsel, verliep dat wel wat anders. Wij gingen te voet met de klas van onze kleine dorpsschool naar de parochiekerk die één straat verder lag. Met strikt voorbereide zinnnetjes stapten we aarzelend de beangstigende biechtstoel in. Oef, we kwamen er vanaf met één onzeverader en drie weesgegroetjes. De ‘magic box’ had haar werk gedaan en alle foutjes waren vergeven.

Tien jaar later mocht ik een jeugdkoor dirigeren in de hulpkapel van Sint-Paulus in Antwerpen. We waren jonge deugnieten, maar wie ons hoorde zingen in die kapel op het Eilandje waande de hemel op aarde. Van thuis uit hadden de koorleden niets van het geloof meegekregen, integendeel, maar er was toch iets wat hen met vreugde elke week terugbracht naar dat kapelleke. Ook waren er soms biechtgelegenheden waaraan ze deelnamen. Best knap van hen! Maar al onze moeite was eraan toen de onderpastoor tijdens de persoonlijke biecht van H. luid liet ontvallen: “Is dat al?!” Iedereen schoot in de lach en H. stapte met dieprode

kaken uit de biechtstoel. Exit biechtstoel dus. Niemand wilde toen nog op die manier biechten. ‘Zonde’, hoor ik je denken. En gelijk heb je. Door die onbewaakte woorden van de onderpastoor was heel het concept van biecht en boete voor die generatie jongeren waar we al zo’n weg mee hadden afgelegd, in een klap verloren.

Dat voorval zet me al 28 jaar aan het denken over vergeving. Wat bedoelde je toch, Jezus? Want wat we hadden meegemaakt, kon het toch echt niet zijn? Wie in Jezus’ voetsporen leeft, vist met al zijn zintuigen naar het goede in iedere mens. We houden elkaars goede kanten voor als een spiegel waarin wij ons telkens opnieuw mogen spiegelen. Toch lijken we in deze drukke gestresseerde wereld achter het net te vissen als we over vergeving spreken. Vergeven vraagt een ‘ogen-blik’ van onze tijd. Een pauzetijd. Weg van alle drukte kun je pas ‘aandacht’ hebben voor datgene waar je mee bezig bent en waar je voor staat.

Ook Jezus nam een ‘ogenblik’ de tijd in de stilte van de woestijn. Als mens gekomen op aarde om een boodschap van hoop te verkondigen en om ons te redden van onszelf. Hij heeft zichzelf niet willen redden om te ontkomen aan

het kruis. Compleet vernederd, bleef Hij toch vergeven. Wat een ‘slecht einde’ leek, bleek een goed begin om ons tot geloof te brengen. Het is pas door zijn verrijzenis dat we in een flash-back terugkijken naar het begin. De eenvoud en soberheid van de woestijn waren cruciaal om zijn kostbare boodschap zo goed mogelijk over te brengen. Ze benadrukken voor ons de authenticiteit ervan. “Kijk steeds naar je begin”, schrijft Clara aan Agnes van Praag. Als we in zijn voetspoor willen lopen, zeggen we niet: “Is dat al?”, maar: “Troost je, er is zoveel moois in jou!”

Als kind gingen we na de biecht netjes in de rij – samen – terug naar school. Het sacrament hadden we ontvangen, maar het wonder ervan vertaalde zich in het weer opnieuw samen spelen met hen met wie je het wat moeilijk had. Die dag vergaten we de pestkoppen of te pesten . . . Onze netten waren dan ook pas geboet door het binnengaan van de stilte van de biechtstoel, donker en op onze knieën. Zo gek was die biechtstoel eigenlijk niet.

Zuster Lieve Boschmans,
claris in Stabroek

© Broeder Fer van der Reijken

➤ **Lieve Boschmans**

GEWOON GAAN ONZE JONGEREN

➤ Dé groepsfoto JEP! 2017

Jongerenpastoraal IJD - Antwerpen • ijdontwerpen@ijd.be • 03 454 11 44

1

2

3

4

5

6

7

IJD Antwerpen heeft deze zomer weer zijn tenten opgeslagen - ook letterlijk - in Vorselaar. Onder het motto 'Gewoon gaan!' trokken 77 jongeren tussen 12 en 25 jaar met IJD op JEP!-kamp. Ook kinderen van begeleiders waren van de partij, waardoor het een levendige bedoening werd met in totaal, begeleiders en omkadering inbegrepen, zo'n 140 mensen. Iedereen genoot met volle teugen van een week boordevol activiteiten per leeftijdsgroep, keuzeactiviteiten, grote spelen, een dauwtrip, free podium en zoveel meer.

8

1. Gewoon gaan! Of toch niet zo gewoontjes?!? De deelnemers komen vrolijk aan op JEP!
2. Het eerste leefgroepmoment gaat van start. Op kamp gaan, dat is elke gelegenheid benutten om buiten te zijn.
3. Een rustig moment? Dan maar even naar het nest op zoek naar inspirerende impulsen en een heerlijk gesprek.
4. Er helemaal voor gaan in het groot spel ...

- Wil je meer foto's ontdekken van JEP!? Neem dan zeker eens een kijkje op de Facebookpagina van IJD Antwerpen ([facebook.com/ijd.antwerpen](https://www.facebook.com/ijd.antwerpen)).
- Ben je tussen 12 en 25 jaar en kun je niet wachten tot volgende zomer? Van 3 tot 5 november gaan we op JEP! weekend. Meer info op <https://www.kerknet.be/ijd/evenement/jep-2017-gewoon-gaan>

5. Een kamp is geen echt kamp zonder een uitdagende dagtocht vol avontuur.
6. Een lekker ijsje gaat er altijd in.
7. Een samenzangmoment of een optreden van de theatergroep: een heerlijk moment om de dag mee te beginnen.
8. Het free podium met zang, dans, toneel en spel was geslaagd.

WAS JIJ ERBIJ?

- › Een verloren zoon keert terug met zijn hele familie. Na meer dan 240 jaar luistert het schilderij 'De Terugkeer van de Heilige Familie' opnieuw de Sint-Carolus Borromeuskerk in Antwerpen op. Tot grote vreugde van de kerkraad, aldus voorzitter Mamix Van Herzeele, "omdat onze kerk, waarin Rubens zo sterk de hand had gehad, geen enkel werk van de meester meer bezat. In 1773, met de opheffing van de Sociëteit, waren immers alle schilderijen van Rubens en andere meesters, uit deze kerk vertrokken." "Wat dit project bovendien bijzonder maakt," verduidelijkt Karen Bonne, restaurator aan het Koninklijk Museum voor het Kunstpatrimonium, "is dat we vandaag een schilderij terug kunnen plaatsen in het altaar waarvoor het geschilderd werd, en dat de locatie waar die zich bevindt ook nog zijn oorspronkelijke functie heeft behouden." Daarmee is de stad net voor aanvang van het Barokjaar een nieuw topstuk rijker.

- › Het zangkoor Cantate Domino van Loenhout bestaat vijftig jaar en vierde dat op 2 juli met een dankviering in de kerk van Loenhout.

- › Op 10 juni richtte mgr. Bonny de Pastorale Eenheid Heilige Norbertus in Meerhout-Laakdal. Met een luisterrijke viering ging ze officieel van start en werden het team van de kersverse PE aangesteld.

- › Met groot enthousiasme schaven enkele priesters van buitenlandse afkomst hun Nederlands bij, om op die manier vlotter te integreren in onze samenleving en ons bisdom. Zij volgen een taalproject onder leiding van professor Kris Van De Poel.

- Deze zomer kwam er een wel heel speciaal festival naar het Nachtegalenpark in Antwerpen: het Springkastelenfestival. Op Summerbounce, zoals het festival heet, konden volwassenen zich eind juni uitleven op luchtkussens in alle maten en vormen, zelfs een gigantische opblaasbare kerk.

© Ilse Van Halst

© Saskia van den Kieboom

- De brommer van Manuel van de voedselbedeling werd tijdens het parochiefeest van Heilig Hart in Antwerpen feestelijk ingezegend. Manuel is de coördinator van voedselbereiding Broodnodig, die iedere avond (behalve zondag) plaatsvindt in de parochie. Manuel haalt in omliggende winkels voedsel op om het vervolgens uit te delen. Dat ophalen deed hij tot op heden per fiets. Met een brommer kan hij sneller werken, meer ophalen en meer uitdelen. En die heeft hij nu gekregen met steun van de paters van Westmalle en parochie Heilig Hart. Zoef!

© Roel Van Rossem

- Roel Van Rossem, die in zijn vrije tijd fotografie studeert aan de academie van Hoboken, koos een opmerkelijk onderwerp voor zijn eindwerk: een fotoreeks van negen zusters met een kap. "Ik heb nog heel wat herinneringen aan religieuzen", motiveert de zestiger zijn keuze. "Ze waren bepalend voor mijn opvoeding. De reeks is meteen ook een eerbetoon aan mijn inmiddels overleden tante nonneke." De opdracht luidde: 'Zet negen portretten op één foto. Gebruik enkel daglicht. Er moet een verband zijn tussen de personen. Hun houding moet identiek zijn.' De zoektocht naar zusters was niet gemakkelijk, maar Roel bleef volharden en vond met hulp van Bisdom Antwerpen negen zusters uit vier congregaties bereid. Hij slaagde voor zijn eindwerk. "Ik heb heel fijne mensen ontmoet. En de zusters zijn heel tevreden met hun foto."

© Jan Jonckmans

- Terug naar de tijd van toen. Met paard en kar, te voet, met de fiets of met oldtimer-auto's trokken de inwoners van het Belgische grensdorp Nieuwmoer op 7 mei naar Nispen in Nederland. Net als toen. Toen is 175 jaar geleden, toen Nieuwmoer nog tot de parochie Heilige Maria-Hemelvaart in Nispen behoorde. Nieuwmoer had al wel een eigen kapel, maar pas in 1842 werd het een zelfstandige parochie. Ze werden feestelijk verwelkomd door de plaatselijke harmonie en vierden samen eucharistie. Nieuwmoer viert 175 jaar zelfstandige parochie nog met een tentoonstelling op 9 en 10 september, een muzieknamiddag op 22 oktober en een feestelijke slotviering op 2 december met vicaris Wim Selderslaghs.

© Albert Sampermans

- Samen onderweg over grenzen van talen en culturen heen. Op 11 juni, feest van de Heilige Drie-eenheid, vierden de Indonesische, Poolse, Vietnamese, Bosnische, Kroatische, Chaldeese, Engelstalige Afrikaanse, Filipijnse, Franstalige Afrikaanse, Spaanssprekende en Vlaamse katholieke gemeenschappen uit het bisdom Antwerpen samen eucharistie in de Antwerpse kathedraal. Mgr. Johan Bonny ging voor in de interculturele viering met als thema 'samen op stap, met God die ons leidt'. Nadien verbroederden ze op de Handschoenmarkt met muziek en dans, een hapje en een drankje, een lach en een knipoog.

HET VOORVAL UIT HET LEVEN GEGREPEN

DE GEDACHTE

Ik zat vorige week gewoon op een stoeltje toen ik er plots een kreeg: een idee. Eerst probeerde ik het van me af te zetten. Ik wilde in de stralende zomerzon het liefst eigenlijk nergens op denken. Wat moet je met ideeën? Zeker op mijn leeftijd vind ik me er te oud voor. Ikzelf heb er al zo vaak nare gevolgen van gedragen dat ik ideeën liefst aan anderen overlaat. Dus probeerde ik er niet op te denken, stond recht en liep weg. Bovendien leek ook dit idee me veel te raar en te onmogelijk. Ik probeerde het zo vlug mogelijk te vergeten. Maar dat wilde niet lukken. Het idee achtervolgde me dwars door de stad. Toen begon ik me ongerust te maken. Wat zouden anderen van mijn idee denken? Ik besloot het voor mezelf te houden en er met niemand over te praten. En toen ik na mijn wandeling terug onder de mensen kwam, deed ik alsof ik dit idee helemaal nooit had gehad. Maar dat hield ik niet lang vol. Ik merkte na een paar dagen dat ik me gelukkiger voelde als het idee dicht bij me was. En bovendien eiste het al mijn aandacht op. Het wilde verdorie gevoed en geaaid worden, het werd alsmaar groter en we raakten met elkaar vertrouwd en werden vrienden. Toen nam ik me voor ervoor uit te komen en liet er heel voorzichtig zoals een tipje van een sluier iets van horen aan een paar heel goeie vrienden. Het werd helemaal zoals ik verwachtte. Ze vonden het een veel te vreemd idee. Helemaal onmogelijk om uit te voeren, te gek voor woorden. Bijna was ik geneigd om hen te geloven en mijn idee gewoon maar op te geven. Maar toen bedacht ik net op tijd dat het 'mijn' idee was en dat ze het helemaal niet zo goed kenden als ik en er ook lang niet zo vertrouwd mee waren. Dus besloot ik weerom om mijn idee voor mij te houden maar er wel heel sterk mee bezig te zijn en er al mijn aandacht

aan te geven. Het gevolg was dat mijn idee alsmaar steviger werd en dat ik er alsmaar meer ging van houden. Het gaf me bovendien een heel groot zelfvertrouwen en de overtuiging dat ik met dit idee heel veel aankon. Van het idee leerde ik om de dingen anders te zien dan ik ze tot nog toe had bekeken en dat leek me heel gezond en verfrissend. Maar ik was ook een beetje eenzaam. En toen gebeurde er iets heel vreemds. Gisteravond op een vergadering. Ineens sprong mijn idee met grote draaisnelheid bij me weg en ketste en stuiterde zoals een kei op het wateroppervlak over de tafels van het lokaal tot het met grote kracht tegen de verste muur uit elkaar spatte. En toen was mijn idee overal. Niet alleen meer bij mezelf, maar bij alle mensen in dat lokaal. Daardoor veranderde alles wat ze zeiden. God, geef me af en toe een idee!

Ronald Sledsens

› *Ronald Sledsens*

› *Rara, wat is dat? Op de markt onder de kerktoeren trof ik zaterdagochtend dit lekkers aan. Weet jij wat het is? Vind het antwoord op www.relevant-bisdomentwerpen.be*

© Ilse Van Halst

relevant

geloof / kerk / mens / maatschappij

Volgende keer:

BEPROEVING

www.relevant-bisdomentwerpen.be